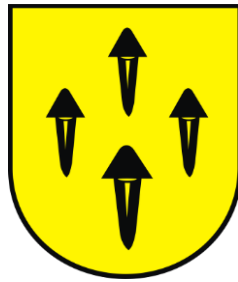

Gmina Rajgród

**MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
CZĘŚCI MIASTA RAJGRÓD
(OBSZAR POŁOŻONY PRZY ULICY WARSZAWSKIEJ)**

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

„PRZESTRZEŃ” PRACOWNIA PROJEKTOWA s.c.
autor prognozy: mgr. inż. arch. kraj. Małgorzata Hoser

Małgorzata Hoser

Warszawa, luty 2024 r.

I. INFORMACJE WSTĘPNE

1. PRZEDMIOT OPRACOWANIA	2
2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	2
3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	5
4. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU PLANU ORAZ POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	5
II. INFORMACJE, ANALIZY I OCENY	
8	
5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	8
6. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO PROJEKTU PLANU.....	17
7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO PLANU.....	18
8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	19
9. ANALIZA PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO I LUDZI, Z UWZGLĘDNIENIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY ELEMENTAMI ŚRODOWISKA I MIĘDZY ODDZIAŁYWANIAM NA TE ELEMENTY	27
9.1. Przewidywane skutki wpływu ustaleń projektu Planu na zasoby poszczególnych elementów środowiska.....	27
9.2. Przewidywane skutki wpływu ustaleń projektu Planu na jakość poszczególnych elementów środowiska i zdrowie ludzi.....	28
9.3. Przewidywane skutki wpływu ustaleń projektu Planu na różnorodność biologiczną, faunę i florę, w tym rzadkie i chronione gatunki roślin, zwierząt i siedliska przyrodnicze	33
9.4. Ocena oddziaływania projektu Planu na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów, a także inne formy ochrony przyrody – Obszar Chronionego Krajobrazu.....	33
9.5. Przewidywane skutki wpływu ustaleń projektu Planu na krajobraz, zabytki i dobra materialne.....	36
9.6. Ocena oddziaływania projektu Planu na ludzi – podsumowanie analiz	36
10. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	37
III. ROZWIĄZANIA ŁAGODZĄCE, ALTERNATYWNE I KOMPENSACYJNE.....	
38	
STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	39

Załącznik 1. Oświadczenie autora Prognozy oddziaływania na środowisko o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

I. INFORMACJE WSTĘPNE

1. PRZEDMIOT OPRACOWANIA

Przedmiotem opracowania jest ocena wpływu realizacji ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miasta Rajgród – obszar położony przy ulicy Warszawskiej (sporządzanego na podstawie Uchwały Nr LI/341/22 Rady Miejskiej w Rajgrodzie z dnia 29 lipca 2022 r.), nazywanego dalej Planem, na zasoby środowiska przyrodniczego i krajobraz, a także przedstawienie skutków wpływu ustaleń Planu na stan i funkcjonowanie środowiska i krajobrazu, w tym warunki życia ludzi.

Prognoza oddziaływania na środowisko, jako element procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, została sporządzona przez autora spełniającego wymagania art. 74a ust. 2 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (zał. nr 1 oświadczenie autora o spełnianiu wymagań), zgodnie z art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust 1 i 2 ww. ustawy, a także wytycznymi Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grajewie.

Ustalenia planu były uzgadniane na bieżąco z autorami prognozy oddziaływania na środowisko tak, aby w miarę możliwości zastosować najbardziej korzystne dla środowiska i ludzi rozwiązania.

2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Zgodnie z wymaganiami *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* oraz wytycznych, określeniu i ocenie podlegają skutki rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i innych ustaleń zawartych w projekcie Planu, które wpływają na jakość, stan i funkcjonowanie środowiska, w tym obszary Natura 2000 i inne obszary podlegające ochronie na podstawie *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* oraz jakość życia ludzi. Powyższe analizy zostały przeprowadzone dla całego obszaru objętego Planem oraz jego otoczenia.

W pierwszym etapie rozpoznano szczegółowo ustalenia analizowanego Planu, jako źródła generującego oddziaływanie na środowisko oraz ustalono jego powiązania z innymi dokumentami.

W drugim etapie dokonano rozpoznania stanu środowiska, jego zasobów, zdolności do regeneracji oraz tendencji do zmian, określono istniejące problemy ochrony środowiska oraz cele ochrony na podstawie analiz i wniosków zawartych w dostępnych opracowaniach. Podstawą odniesienia w prognozie była charakterystyka i ocena stanu istniejącego i planowanego opracowana na podstawie wizji terenowej i dostępnych materiałów:

- Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o stanie środowiska na terenie powiatu grajewskiego w 2017 r., WIOŚ Białystok 2018 r.;
- Mapa glebowo-rolnicza – Podlaski System Informacji Przestrzennej;
- Mapa geologiczna Polski, skala 1: 50 000, ark. Rajgród (N-34-82-C), PIG 2003 r., wraz z Objaśnieniami, PIG 2002 r.;
- Mapa litogenetyczna Polski, skala 1: 50 000, ark. Rajgród (N-34-82-C), PIG 2008 r.;
- Mapa hydrogeologiczna Polski, skala 1: 50 000, Rajgród (N-34-82-C), PIG 2004 r.;
- Mapa geośrodowiskowa, skala 1: 50 000, ark. Rajgród (N-34-82-C), arkusz A i B, PIG 2019 r., wraz z Objaśnieniami;
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim. Raport wojewódzki za rok 2022, GIOŚ 2023 r.;
- Ocena stanu jednolitych wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 – tabela, GIOŚ;
- Klasyfikacja wskaźników i grup wskaźników w jednolitych częściach wód powierzchniowych rzek i zbiorników zaporowych za rok 2022, GIOŚ 2023 r.;
- Ocena stanu jednolitych wód jezior w latach 2016-2021 – tabela, GIOŚ;
- Klasyfikacja wskaźników i grup wskaźników w jednolitych częściach wód powierzchniowych jezior za rok 2022, GIOŚ 2023 r.;

- Interpretacja wyników monitoringu operacyjnego, ocena stanu chemicznego oraz przygotowanie opracowania o stanie chemicznym jednolitych części wód podziemnych zagrożonych nieosiągnięciem dobrego stanu według danych z 2019 r., PIG 2020 r.;
- Wyniki badań wskaźników fizykochemicznych nieorganicznych - monitoring jakości wód podziemnych - monitoring diagnostyczny 2022 r., PIG 2023 r.;
- Mapa - Klasy jakości wód podziemnych w punktach monitoringu diagnostycznego wg danych z 2022 roku, PIG 2023 r.;
- Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa podlaskiego w roku (2021, 2022), GIOŚ 2022 r., 2023 r.;
- Ocena poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku na terenie województwa podlaskiego w roku 2022, GIOŚ 2023 r.;
- Europejski Zielony Ład;
- Plan gospodarowania wodami dorzecza Wisły, Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 listopada 2022 r.;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego przyjęty uchwałą Nr XXXVI/330/17 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 maja 2017 r.;
- zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Rajgród przyjęta uchwałą nr XXVII/176/09 Rady Miejskiej w Rajgrodzie z dnia 31 sierpnia 2009 r.;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części miasta Rajgród przyjęty uchwałą Nr XXXVII/238/2010 Rady Miejskiej w Rajgrodzie z dnia 31 lipca 2010 r. wraz z prognozą oddziaływania na środowisko;
- Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024, 2016 r., wraz z prognozą oddziaływania na środowisko;
- Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej przyjęty uchwałą Nr XIX/236/2020 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 8 czerwca 2020 r. wraz z uzasadnieniem;
- Standardowy Formularz Danych obszaru Natura 2000 Ostoja Biebrzańska, 2023 r.;
- Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2030 r. przyjęta uchwałą Nr XVIII/213/2020 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 kwietnia 2020 r.;
- zdjęcia lotnicze, mapy: <http://maps.geoportal.gov.pl/>, <https://www.google.pl/maps>.

Należy podkreślić, iż plan miejscowy jest zbiorem wytycznych, na podstawie którego można realizować zagospodarowanie (ale nie wywołuje obowiązku realizacji tego zagospodarowania). Nie przedstawia on ostatecznego i pełnego obrazu zagospodarowania, tylko możliwe kierunki, określając przeznaczenie oraz progowe parametry i wskaźniki, których zakres został uregulowany w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (obecnie ustalenia planu nie mogą się odnosić m.in. do zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń). Z tego względu ocena regulacji planu dotyczy kierunków procesów, które mogą zająć pod wpływem realizacji ustaleń planu, a nie dotyczy rzeczywistych procesów, które zajądą. W planie poza przeznaczeniem terenów, określone są również ogólne zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu. Brak jest jednak szczegółowych wytycznych o konkretnych inwestycjach czy możliwych do zastosowania w nich technologiach. Ocena wpływu realizacji ustaleń planu, może więc odnosić się jedynie do ustaleń tego planu, nie zaś faktycznie planowanych w jego obszarze przedsięwzięć. W Prognozie założono, że zostanie zrealizowany wariant maksymalnego zagospodarowania planu wg reguł określonych w analizowanym dokumencie (również tych najmniej korzystnych dla środowiska – najgorszy scenariusz). Prognoza obejmuje obszar Planu oraz tereny, na które będą miały wpływ ustalenia sporządzanego dokumentu.

Przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ani innych ustaw nie regulują metod analizy ustaleń planu miejscowego. W prognozie przyjęto metodę oceny porównawczej i opisowej przewidywanych zmian w środowisku w odniesieniu do stanu istniejącego. Na podstawie zebranych danych określono przewidywane oddziaływanie realizacji ustaleń Planu na poszczególne elementy środowiska oraz ustalono wpływ realizacji tych ustaleń na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 lub innych form ochrony przyrody – zidentyfikowano możliwe źródła oddziaływań, określono typy oddziaływań, skonfrontowano możliwe oddziaływania

z uwarunkowaniami danego obszaru, prognozowano w zależności od możliwości natężenie i zakres oddziaływań, a następnie oceniono ich znaczenie. W przypadku wpływu realizacji ustaleń Planu na obszary sieci Natura 2000 oceniano czy realizacja ustaleń analizowanego dokumentu będzie wywierać negatywne oddziaływanie na integralność danego obszaru (uwzględniając wszystkie elementy środowiska) i spójność z innymi obszarami, w nawiązaniu do celów ochrony tego obszaru. W Prognozie nie analizowano natomiast wpływu realizacji inwestycji, które zostały zaplanowane w obowiązujących planach miejscowych (plany te są aktami prawa miejscowego, a ich zmiana może powodować roszczenia finansowe). Oddziaływanie realizacji tych planów było analizowane w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych na etapie sporządzania tych dokumentów. Uwzględniono natomiast oddziaływanie skumulowane planowanych inwestycji.

Zgodnie z wytycznymi metodycznymi - jeżeli w prognozie stwierdzono możliwość wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji ustaleń planu, pierwszym krokiem jest ustalenie rozwiązań łagodzących - ograniczających i zapobiegających (etap ten został zrealizowany w fazie projektowej, przy współpracy autorów Planu i prognozy, a dostępne środki łagodzące wprowadzono do ustaleń Planu). Jeżeli mimo zastosowania środków łagodzących zagrożenie dla środowiska nadal występuje, drugim krokiem jest zaproponowanie rozwiązań alternatywnych, a następnie poddanie ich prognozie oddziaływania na środowisko. W przypadku gdy brak jest rozwiązań alternatywnych, które wykluczą negatywne oddziaływanie planu na środowisko, trzecim krokiem jest określenie i ocena środków kompensujących. Należy jednak podkreślić, iż w przypadku negatywnego oddziaływania ustaleń planu na cele ochrony obszarów Natura 2000 kompensacja przyrodnicza jest środkiem nadzwyczajnym. Dopuszcza się ją jedynie w przypadku gdy wystąpi nadrzędny interes publiczny - o charakterze społecznym lub gospodarczym. Ponadto wymaga ona uzyskania zezwolenia RDOŚ lub/i opinii Komisji Europejskiej.

Prognoza składa się z części tekstowej oraz rysunków załączonych do tekstu przedstawiających uwarunkowania przyrodnicze oraz oddziaływania Planu na środowisko.

Opracowując prognozę wykorzystano następujące akty prawa krajowego:

- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2024 r. poz. 54)
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2023 r. poz. 977 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. z 2023 r. poz. 682 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 82)
- ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022 r. poz. 840 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2023 r. poz. 1478 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 733)
- ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1436 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu porządku i czystości w gminach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1469)
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1587)
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz.U. z 2014 r. poz. 1713)
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. z 2014 r. poz. 1409)
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2022 r. poz. 2380)
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. z 2014 r. poz. 1408)
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. z 2011 r. Nr 25 poz. 133 z późn. zm.)
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r. poz. 1839 z późn. zm.)

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1187)
- rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1475)
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294)
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. z 2021 r. poz. 845)
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r. poz. 112)
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2022 r. poz. 1225, z późn. zm.)
- rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. z 2020 r. poz. 10)
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r. poz. 2448)
- rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1311)
- rozporządzenie Ministra Budownictwa z dnia 14 lipca 2006 r. w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych (Dz.U. z 2016 r. poz. 1757),
- rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe (Dz. U. z 2017 r. poz. 1690 z późn. zm.).

3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Po wejściu w życie planu miejscowego skutki jego realizacji będą analizowane zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi. Zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym burmistrz, co najmniej raz w czasie trwania kadencji rady miejskiej, przeprowadza analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym i po uzyskaniu odpowiednich opinii przekazuje radzie miejskiej uzyskane wyniki. Wskazuje się, aby w dokumencie tym oceniono czy przewidywane w niniejszej prognozie skutki są zgodne z rzeczywistym stanem. W przypadku stwierdzenia negatywnych oddziaływań nieprzewidzianych w niniejszym dokumencie należałoby podjąć odpowiednie działania określone w art. 27 powyższej ustawy.

4. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU PLANU ORAZ POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

Regulacje zawarte w Planie mają na celu ustalenie zasad zagospodarowania w obrębie planowanych dotychczas w prawie miejscowym terenów zabudowy oraz adaptację terenu zieleni naturalnej, a także regulację granic pomiędzy tymi terenami z zachowaniem dotychczas ustalonych powierzchni tych terenów. Ponadto w Planie określono zasady wyposażenia w infrastrukturę techniczną. Plan reguluje zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego poprzez określenie zasad kształtowania zabudowy oraz zasad zachowania terenów otwartych. W Planie uwzględniono istniejące w otoczeniu analizowanego obszaru użytkowanie i zagospodarowanie, w tym uciążliwości, oraz wprowadzono ustalenia mające na celu zabezpieczenie stanu środowiska oraz zrównoważenie oddziaływania planowanych przedsięwzięć.

W Planie zostały określone m.in.:

- przeznaczenie i zasady zagospodarowania obszaru Planu, w tym na terenie zabudowy: zasady i warunki zabudowy ustalając wskaźniki urbanistyczne i nieprzekraczalne linie zabudowy;
- zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, w tym wynikające z wymagań funkcjonalnych, społeczno-gospodarczych, środowiskowych, kulturowych oraz kompozycyjno-estetycznych;

- zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasady kształtowania krajobrazu i ładu przestrzennego, w tym: wskazano, iż cały obszar Planu położony jest w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Rajgrodzkie”, ustalono zasady lokalizacji przedsięwzięć zaliczanych do mogących znacząco oddziaływać na środowisko, ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, ochrony jakości powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony powierzchni ziemi, ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, ochrony i kształtowania krajobrazu;
- zasady scalania i podziału nieruchomości oraz minimalne powierzchnie nowo wydzielanych działek budowlanych uzyskanych w wyniku podziału nieruchomości;
- zasady obsługi komunikacyjnej;
- zasady dotyczące rozbudowy sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, w tym ustalenia z zakresu:
  - zaopatrzenia w wodę
  - odprowadzania i oczyszczania ścieków
  - odprowadzania i oczyszczania zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych
  - gospodarki odpadami stałymi
  - zaopatrzenia w energię elektryczną
  - zaopatrzenia w gaz
  - zaopatrzenia w ciepło.

Sporządzany projekt Planu miejscowego wyznacza następujące tereny o różnym przeznaczeniu:

U-KO – teren usług lub obsługi komunikacji (stanowi niecałe 77% powierzchni Planu);

ZN – teren zieleni naturalnej (stanowi nieco ponad 23% powierzchni Planu).

Ponadto na rysunku Planu określono m.in. nieprzekraczalne linie zabudowy, granicę strefy 150 m od cmentarza położonego poza obszarem planu oraz wskazano obszary szczególnego zagrożenia powodzią z podziałem na obszar, na którym prawdopodobieństwo powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat oraz obszar, na którym prawdopodobieństwo powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat.

Analizowany dokument powiązany jest z szeregiem dokumentów rangi lokalnej i ponadlokalnej. Przeznaczenie terenu, jak również większość innych ustaleń¹, w tym zasady ochrony środowiska i zdrowia ludzi, zostały opracowane w projekcie Planu na podstawie wytycznych określonych w zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Rajgród. Wymienione Studium zostało zatwierdzone uchwałą Nr XXV/184/01 Rady Miejskiej w Rajgrodzie w dniu 26 października 2001 roku, a następnie zmienione uchwałą Nr XXVII/176/09 Rady Miejskiej w Rajgrodzie z dnia 31 sierpnia 2009 roku. Powyższe Studium, jak i jego zmiana, w trakcie procedury sporządzania uzyskały pozytywne opinie organów ochrony środowiska, a także organów, które uzgadniały je w zakresie zadań rządowych lub regionalnych.

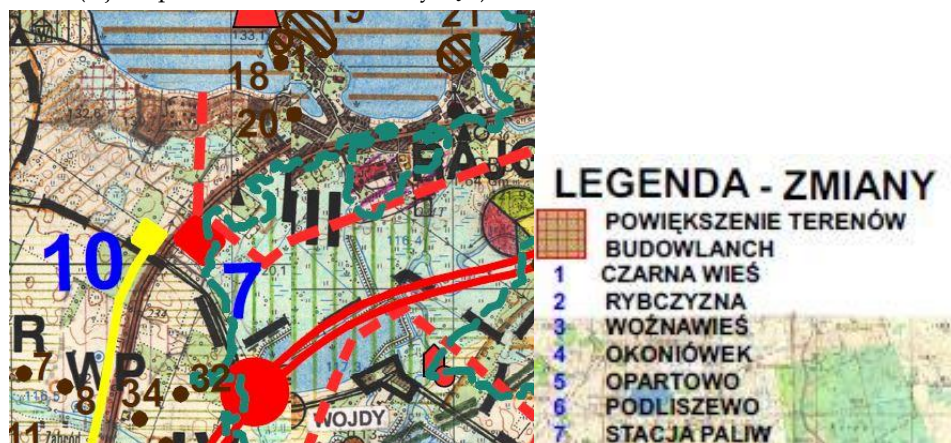
Obszar Planu znajduje się w jednym z rejonów gminy, dla którego Studium było zmieniane. W skutek zmiany Studium wyznaczono w tym rejonie tereny budowlane. Ponadto wg ustaleń ww. Studium obszar Planu położony jest w strefie funkcjonalno-przestrzennej III - miasta Rajgród, której celem jest ukształtowanie gminnego ośrodka administracyjnego i usługowego oraz ponadlokalnego centrum obsługi ruchu turystycznego i wypoczynkowego.

Dla Studium, przyjętego w 2001 r., nie została opracowana prognoza oddziaływania na środowisko. Prognoza oddziaływania na środowisko została natomiast opracowana dla zmiany Studium z 2009 r.

---

¹ W przypadku przedmiotowego planu zastosowanie ma art. 67 ust. 3 pkt 2 lit. a) *ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. z 2023 r. poz. 1688), w którym stwierdzono, iż nie jest wymagane sporządzenie projektu planu miejscowego zgodnie z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy „w zakresie lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii oraz ich stref ochronnych” od dnia wejścia w życie ww. ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (tj. 24 września 2023 r.).

Rys. 1. Fragment rysunku zmiany Studium miasta i gminy Rajgród z 2009 r. – Kierunki w rejonie sporządzanego Planu (rejon opracowania oznaczono cyfrą 7)

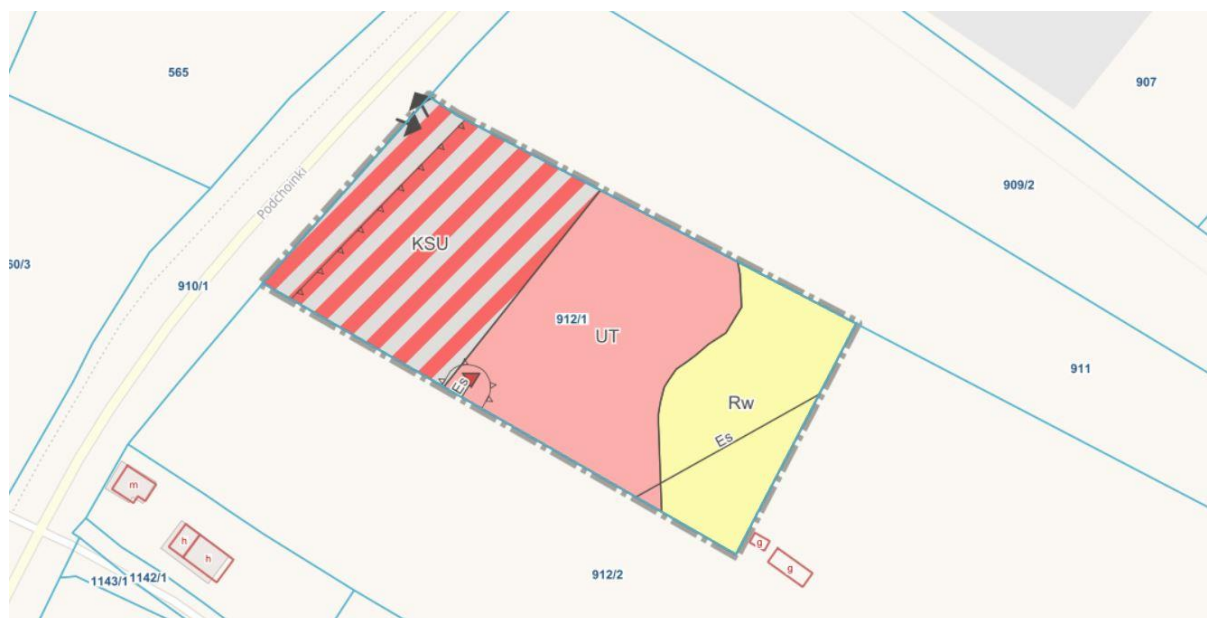

Obszar Planu położony jest w zasięgu obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miasta Rajgród przyjętego uchwałą Nr XXXVII/238/2010 Rady Miejskiej w Rajgrodzie z dnia 31 lipca 2010 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. Nr 218 z dnia 31 sierpnia 2010 r., poz. 2675). W powyższym planie miejscowym wyznaczono tereny:

KSU – „pod zabudowę obiektów obsługi komunikacji, głównie stacji paliw (paliwa ropopochodne i LPG)” (w obrębie tego terenu ustalono m.in. min. udział powierzchni biologicznie czynnej: 25% pow. działki, maksym. wysokość budynków 12 m – dwie kondygnacje nadziemne + poddasze użytkowe),

UT – „zabudowy usług turystycznych”, na którym oznaczono teren zalewowy (Rw). W obrębie terenu zalewowego ustalono zakaz zabudowy i zmiany istniejącej rzeźby terenu (w terenie UT poza wydzieleniem Rw ustalono m.in. udział powierzchni biologicznie czynnej: 25% pow. działki, maksymalna wysokość budynków: dwie kondygnacje nadziemne + poddasze użytkowe).

Rys. 2. Rysunek obowiązującego planu miejscowego dla obszarów objętych aktualnie sporządzanym Planem. Mapa pochodzi ze strony internetowej <https://rajgrad.e-mapa.net/>.

Dla obszarów przyległych do sporządzanego planu nie przyjęto dotychczas prawa miejscowego z zakresu planowania przestrzennego.

Dla ww. planu miejscowego z 2010 r. została sporządzona prognoza oddziaływania na środowisko. W Prognozie tej nie stwierdzono, aby zaproponowane w planie rozwiązania przestrzenne powodowały drastyczne konflikty w krajobrazie oraz miały negatywne oddziaływanie na zdrowie ludzi.

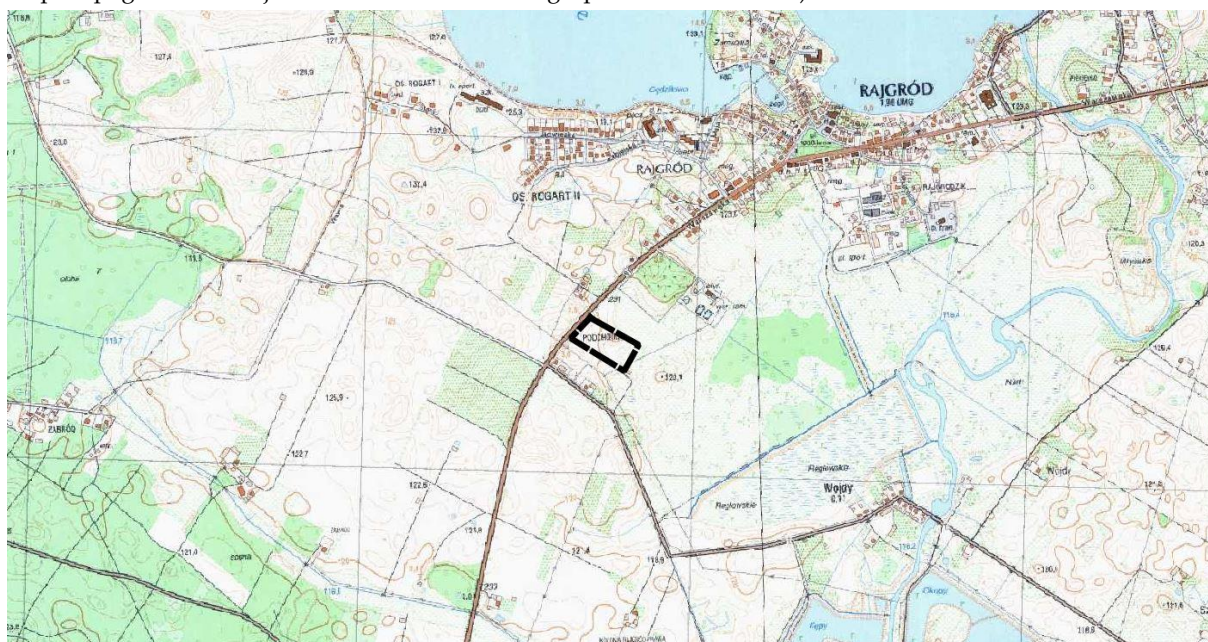

Sporządzając niniejszą prognozę oddziaływania na środowisko przeanalizowano również powiązania sporządzonego Planu z takimi dokumentami jak: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego, Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2030 r., Program Ochrony Powietrza dla strefy podlaskiej, Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016 - 2022. Powyższe analizy zostały zaprezentowane w rozdziale – *Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu*. Przeanalizowano również powiązania Planu, w tym przewidywane znaczące oddziaływania na nowe źródła emisji zanieczyszczeń i ich wpływ na klimat, uwzględniając Strategiczny Plan Adaptacji (SPA) dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 i Europejski Zielony Ład oraz przewidywane znaczące oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne oraz cele ochrony środowiska wskazane w Planie gospodarowania wodami dorzecza Wisły, którego wytyczne są realizacją Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania polityki wodnej, w rejonie opracowania.

II. INFORMACJE, ANALIZY I OCENY

5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Rys. 3. Położenie obszaru Planu - oznaczono czarną przerywaną linią (źródło: <http://maps.geoportal.gov.pl/>, mapa topograficzna nie jest aktualna w zakresie zagospodarowania terenu)

Gmina Rajgród wg podziału administracyjnego Polski położona jest w województwie podlaskim, w powiecie grajewskim. Obszar planu obejmuje dz. ewid. 912/1 położoną w mieście Rajgród przy drodze wojewódzkiej nr 665 (dawniej drodze krajowej nr 61). Powierzchnia terenu opracowania to 1,54 ha (wg ewidencji gruntów dominują użytki orne klas od IVa do V, pastwiska klas od V do VI stanowią zaś 12,2% tego terenu i są położone w jego wschodniej części).

Rys. 4. Zdjęcie lotnicze obszaru Planu obrazujące stan zagospodarowania i użytkowania terenu w czerwcu 2022 r. (czerwoną linią oznaczono granice obszaru Planu).

Przedmiotowy obszar jest obecnie pokryty niską murawą, lokalnie wykorzystywaną jako pastwisko, a częściowo zarastającą podrostem drzew – gatunków inwazyjnych takich jak klon jesionolistny czy grochodrzew. Omawiany obszar otoczony jest podstawowo terenami rolnymi, przy czym przy zachodniej jego granicy znajduje się droga wojewódzka nr 665 (do niedawna droga krajowa nr 61). W odległości 100-120 m od północnej granicy przedmiotowego obszaru znajduje się czynny cmentarz. W związku z powyższym północna część tego obszar położona jest w strefie 150 m od czynnego cmentarza. Najbliższe zabudowania mieszkalne znajdują się na północny-zachód w odległości ok. 60 m (za drogą wojewódzką) i na południe w odległości ok. 80 m.

Przez południowo-wschodnią część opracowania przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna średniego napięcia.

Obszar opracowania nie jest położony w obrębie stref ochronnych ujęć wody, stref technologicznych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia, stref kontrolowanych od sieci gazowych oraz stref ograniczonego użytkowania wyznaczonych na podstawie *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska*. Ponadto w otoczeniu obszarów opracowania i na ich terenie nie występują zakłady zaliczane do zakładów stanowiących źródło poważnych awarii przemysłowych.

Obszar Planu położony jest zaś w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Rajgrodzkie”.

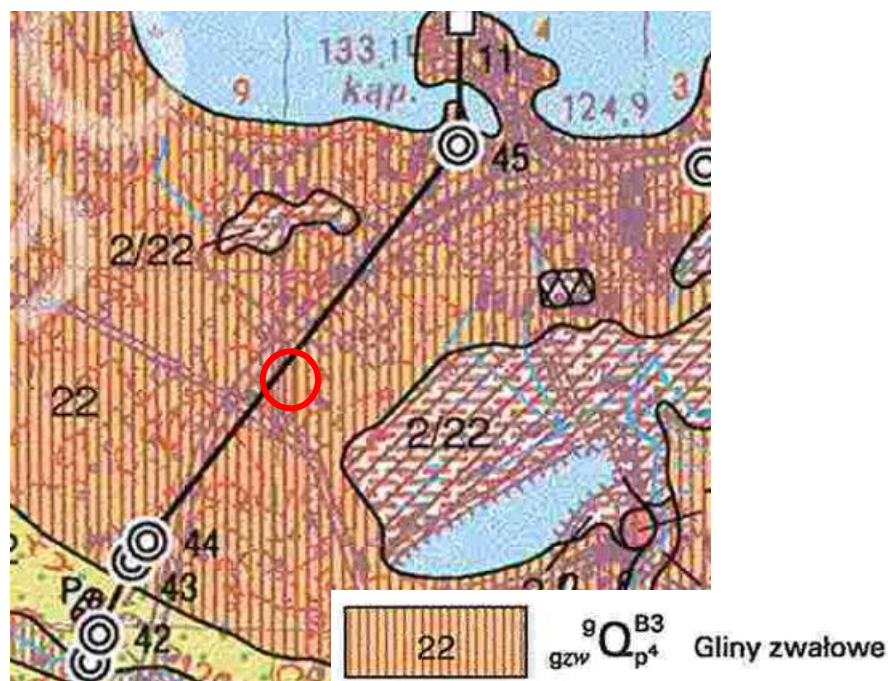
Ukształtowanie powierzchni terenu, struktura gleby

Wg podziału fizyczno-geograficznego Polski Kondrackiego obszar opracowania położony jest na Pojezierzu Elckim (fragment Pojezierza Mazurskiego, będącego częścią Pojezierza Wschodniobałtyckiego). Wg zaś Szkicu geomorfologicznego zamieszczonego w Objaśnieniach do Szczegółowej mapy geologicznej Polski, ark. Rajgród obszar ten położony jest na wysoczyźnie morenowej falistej.

Rejon opracowania został ukształtowany w stadiale górnym zlodowacenia Wisły w wyniku recesji lądolodu, akumulacji lodowcowej osadów zwałowych i transgresji lodowca. Obszar opracowania pokrywają gliny zwałowe o miąższości od kilku do kilkunastu metrów. Poniżej tych glin znajdują się również gliny zwałowe stadialu środkowego zlodowacenia Wisły.

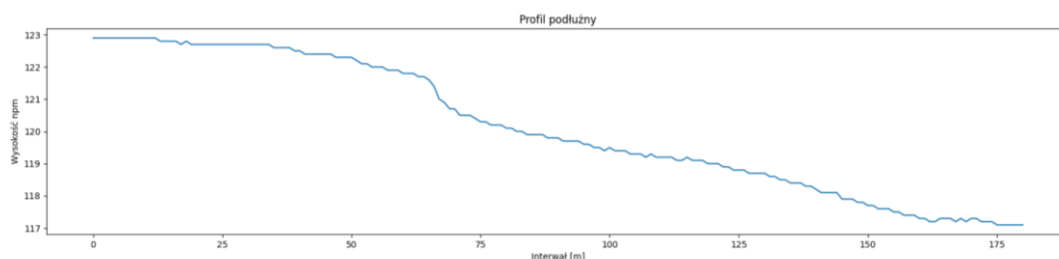

Rys. 5. Utwory powierzchniowe – Szczegółowa mapa geologiczna Polski 1: 50 000, arkusz Rajgród – obszar Planu oznaczono schematycznie czerwoną kropką

Rzędne obszaru Planu oscylują pomiędzy 124,0 m a 117,1 m n.p.m. Teren opada z południowego zachodu ku północnemu-wschodowi. Poniżej zaprezentowano przekrój terenu środkowej części opracowania na kierunku zachód – wschód. Spadki terenu nie przekraczają 2°. Pod względem ukształtowania zauważalne są trzy poziomy: najwyższy położony w części zachodniej, średni w części środkowej oraz najniższy w części wschodniej obszaru opracowania.

Rys. 6. Przekrój terenu opracowania na kierunku zachód-wschód

Opisane utwory tworzą gleby o średniej i niskiej wartości dla rolnictwa – w obszarach opracowania występują gleby IVa, IVb, V i VI klasy bonitacyjnej.

Na terenie opracowania nie zidentyfikowano terenów zagrożonych wystąpieniem ruchów masowych ziemi zgodnie z ewidencją takich terenów prowadzoną przez Starostę.

Na analizowanym terenie i w jego otoczeniu nie stwierdzono również występowania złóż kruszywa naturalnego lub innych kopalin (dane: PIG - MIDAS).

Bilans wód podziemnych i powierzchniowych oraz układ hydrologiczny

Pod względem hydrograficznym obszar Planu należy do dorzecza Biebrzy i odwadniany jest przez rzekę Jegrznę (Legę, PLRW2000182626939 odcinek od jeziora Rajgrodzkiego do Dreństwo). We wschodniej części przedmiotowego obszaru znajduje się urządzenie wodne – rów melioracyjny odwadniający obniżenie terenu. Rów ten jest obecnie zarośnięty i rzadko wypełnia się wodą.

Wody opadowe i roztopowe z przedmiotowych obszarów infiltrują w głąb profilu glebowego i zasilają wody ww. rzeki. Poziom retencji na omawiany obszarze jest obecnie umiarkowany – co prawda gliny zwałowe to utwory trudnoprzepuszczalne, absorbujące wodę, nie mniej małe pokrycie terenu przez roślinność wysoką powoduje, że przeważa tu szybki spływ powierzchniowy nad retencją (największą zdolność do retencjonowania wody mają bogate w różne gatunki, dojrzałe

lasy liściaste, w obrębie których występuje gruba warstwa ściółki - materii organicznej absorbującej wodę).

W obrębie opracowania, w części wschodniej, wyznaczono obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Zgodnie z Mapą ryzyka powodziowego i Mapą zagrożenia powodziowego, które zostały podane do publicznej wiadomości we wrześniu 2022 r. i są dostępne na Hydroportalu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, w tej części opracowani występuje zarówno obszar, na którym prawdopodobieństwo powodzi jest średnie i wynosi 1%, tj. raz na 100 lat oraz obszar, na którym prawdopodobieństwo powodzi jest wysokie i wynosi 10%, tj. raz na 10 lat.

Głębokość zalegania wód gruntowych uzależniona jest w znacznej mierze od konfiguracji terenu. Im teren położony jest wyżej w stosunku do lokalnych zbiorników wodnych, tym woda gruntowa występuje głębiej. Na obszarze opracowania wody gruntowe występują od około 1 do 3 m p.p.t. Wg Mapy hydrogeologicznej Polski ark. Rajgród hydroizohipsa zwierciadła wód gruntowych w tym rejonie położona jest na wysokości ok. 117,0 m, wydajność potencjalna studni wierconych jest w tym rejonie wysoka i wynosi powyżej 70 m³/h.

W obszarze Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 32 (kod UE PLGW200032), w obrębie której położony jest obszar opracowania, wyróżniono trzy główne czwartorzędowe poziomy wodonośne. Opisany wyżej poziom najpłytszych wód gruntowych, zasilany jest przede wszystkim w wyniku procesów infiltracji. Główną bazę drenażu dla płytkiego systemu krążenia tych wód jest w rejonie opracowania dolina Jegrzni. Drugi poziom wodonośny występuje na poziomie od około 20 do 80 m p.p.t. w piaskach i żwirach zlodowacenie Warty, interglacjału lubelskiego i zlodowacenia Odry, zasilany jest on głównie na drodze przesączania wód z poziomu najpłytszego. Kolejny poziom charakteryzuje się silną nieciągłością występowania. Położony jest na głębokości od około 40 do 140 m p.p.t. w piaskach i żwirach interglacjału mazowieckiego, a zasilany jest głównie w drodze przesączania z wyższych poziomów.

Wg Planu przeciwdziałania skutkom suszy przyjętego rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. łączne zagrożenie suszą na omawianym obszarze jest aktualnie umiarkowane, przy czym największe zagrożenie, bo ekstremalne, dotyczy zagrożenia suszą atmosferyczną (tj. brakiem systematycznych opadów), silne zagrożenie dotyczy również suszy rolniczej (tj. występowaniem niedostatecznej wilgotności gleby do prawidłowego wzrostu roślin). Natomiast stwierdzono umiarkowane zagrożenie suszą hydrologiczną (tj. gdy przepływy w rzekach spadają poniżej wieloletnich wartości średnich) i słabe zagrożenie suszą hydrogeologiczną (tj. obniżeniem poziomu wód podziemnych).

Wg mapy „Moduł zasobów dyspozycyjnych w obszarach bilansowych – stan aktualny” Programu przeciwdziałania niedoborowi wody na lata 2023–2027 z perspektywą do roku 2030 przyjętego uchwałą Rady Ministrów z dnia 22 sierpnia 2023 r. w Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 32 obejmującej gminę Rajgród wielkość dostępnych do zagospodarowania zasobów wód podziemnych nie jest wysoka i wynosi od 51 do 100 m³/dobę/km², przy czym wg mapy „Stan rezerw zasobów dyspozycyjnych w zlewniach bilansowych – stan aktualny (stan zasobów na dzień 31 grudnia 2020 r., stan poboru na dzień 31 grudnia 2018 r.)” w rejonie obszaru opracowania stan rezerw zasobów dyspozycyjnych określono jako bardzo wysoki. Wg danych Państwowego Instytutu Geologicznego stopień wykorzystania zasobów JCWPd nr 32 wynosi 7,1%.

W rejonie opracowania nie udokumentowano głównego zbiornika wód podziemnych.

Klimat lokalny

Tutejszy klimat kształtowany jest cyrkulacją chłodnych mas powietrza polarno-kontynentalnych, które wykorzystując równoleżnikowy układ pradolin, napływają do Polski z północno-wschodniej Europy. Ma to zasadniczy wpływ na kształtowanie części składowych klimatu.

Średnia roczna temperatura powietrza wynosi obecnie średnio ok. 8,6°C, przy czym w przeciągu ostatnich 40 lat średnie temperatury w tym rejonie wzrosły o ok. 2,1°C (dane www.meteoblue.com). Najcieplejszym miesiącem jest lipiec: średnia temperatura 18,5°C, a najzimniejszym luty: średnio -1,5°C. Przy czym w okresie ostatnich 20 lat występuje znaczna ilość dni z anomaliami temperatury powodującymi podniesienie średnich temperatur rocznych. Okres wegetacyjny wynosi tu 195-210 dni. Zaczyna się w pierwszych dniach kwietnia i trwa do końca października. Liczba dni mroźnych wynosi średnio około 40, a dni z przymrozkami około 120. Ostatnie przymrozki wiosenne przypadają

na I dekadę maja, a pierwsze jesienne na I dekadę października. Przeciętny okres bez przymrozków wynosi 170 dni.

Nasłonecznienie jest małe. Ilość dni pogodnych ze stopniem zachmurzenia 1-2 wynosi 50-55 dni, przy stopniu 3-5 wynosi 60-65 dni.

Roczny przebieg opadów wykazuje największe nasilenie w miesiącach letnich, średnia roczna suma opadów wynosi obecnie 684,4 mm/m², z czego w miesiącach letnich (czerwiec, lipiec, sierpień) 245 mm, a w zimowych (grudzień, styczeń, luty) 90 mm. W przeciągu ostatnich 40 lat zaobserwowano spadek średniej sumy opadów w ciągu roku o około 25 mm.

Średnia wilgotność względna wynosi około 87%, najniższa jest w maju i czerwcu, najwyższa zaś w listopadzie.

Najczęstszymi wiatrami są wiatry zachodnie, które osiągają największe prędkości. Najwięcej dni bezwietrznych jest w czerwcu, sierpniu i wrześniu.

W mezoklimacie gminy zaznacza się wyraźny wpływ dużych powierzchni wód otwartych i terenów bagiennych, przejawiający się podwyższoną wilgotnością powietrza, niższą amplitudą wahań dobowych temperatury i lokalnymi zmianami kierunku i nasilenia wiatrów.

Na topoklimat obszaru opracowania mają wpływ czynniki lokalne takie jak: ukształtowanie i pokrycie terenu, warunki gruntowo-wodne. W obszarze Planu występują stosunkowo korzystne warunki klimatyczne – jest to teren dobrze przewietrzany, umiarkowanie wilgotny i dobrze nasłoneczniony. Największą wilgotnością charakteryzuje się obszar położony w części wschodniej, w obniżeniu terenu, z wysokim poziomem wód gruntowych. Obszar opracowania pokryty jest przez gleby o dużej pojemności cieplnej, co powoduje, że w ciągu dnia powoli się nagrzewa, a nocą również powoli traci ciepło. Wpływa to na wyrównanie dobowych temperatur. Brak drzew, na większości obszaru opracowania, modyfikuje jednak opisane zjawisko, przyspieszając nagrzewanie się gruntu w dni słoneczne (drzewa zacinając głębie ograniczają zjawisko przegrzewania terenu).

Fauna i flora

Obecnie obszar opracowania nie jest pokryty przez sztuczne materiały, jednak szata roślinna i świat zwierzęcy tego obszaru są ubogie. Duża część roślinności pokrywającej obszar Planu to roślinność o charakterze pastwiskowym. Lokalnie w części zachodniej pojawiła się roślinność spontaniczna – podrost drzew gatunków inwazyjnych klonu jesionolistnego i grochodrzewu, lokalnie również topoli białej. W tej części występują również gatunki roślinności pionierskich porastające tereny pozbawione wykształconej warstwy humusowej. W części wschodniej występują krzewiaste gatunki wierzby.

W obrębie przedmiotowego obszaru nie zinventaryzowano gatunków roślin podlegających ochronie na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin, jak również zbiorowisk chronionych na podstawie Dyrektywy Siedliskowej (Dyrektywa Rady Nr 92/43 z 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory).

Świat zwierzęcy stanowią w głównej mierze ptaki chwilowo tu bytujące (tereny niskiej roślinności stanowią podstawowo obszary przelotów czy żerowania), gniazdujące na terenie okolicznych łąk i większych kompleksów leśnych. Tereny rolne w gminie zasiedlane są głównie przez nieduże i stosunkowo pospolite zwierzęta: wiewiórki pospolite (podlegają ochronie gatunkowej), zające, kuny, jeże (wszystkie gatunki jeży podlegają ochronie gatunkowej), myszy (tereny te mogą być obszarem występowania myszy zarosłowej podlegającej ochronie gatunkowej częściowej), ryjówki (wszystkie gatunki ryjówek podlegają ochronie gatunkowej) itp. Licznie też występują pospolite gatunki ptaków związane z krajobrazem rolniczym i obrzeży lasów: zięba, sikorka bogatka, pliszka siwa, kawka, dymówka, wróbel domowy. Są to gatunki powszechnie występujące na terenie Polski i stosunkowo odporne na działalność człowieka. Tereny obniżeń z towarzyszącymi im zadrzewieniami zasiedlają takie gatunki ptaków jak: kukułka, krętgłów, dzięcioł zielony, pliszka żółta, pokląskwa, drozd śpiewak, kowalik, podlegające ochronie gatunkowej (częściowej lub ścisłej) na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.

Fauna zwierząt kręgowych obszarów opracowania jest również uboga gatunkowo ze względu na brak dogodnych kryjówek. Spotykane są tu pojedyncze gatunki z rzędu gryzoni, owadożernych i drapieżnych.

Najbardziej wartościowy pod względem różnorodności biologicznej jest rejon położony we wschodniej części obszaru Planu. Występowanie rowu melioracyjnego oraz terenów podmokłych sprzyja rozmnażaniu się gatunków płazów.

Jakość powietrza

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje pomiarów poziomów wybranych substancji w powietrzu w odniesieniu do poszczególnych stref w województwie, a następnie je ocenia. Gmina Rajgród znajduje się w strefie podlaskiej w klasyfikacji jakości powietrza. Poniżej przedstawiono wyniki klasyfikacji tej strefy w 2022 r. na podstawie kryterium ochrony zdrowia przedstawione w opracowaniu pt. Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim – raport wojewódzki za rok 2022. Podstawą klasyfikacji stref w rocznej ocenie jakości powietrza były wartości poziomów: dopuszczalnego, dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji, docelowego i celu długoterminowego, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.

Tabela 1. Symbole klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy podlaskiej w 2022 r. pod kątem ochrony zdrowia

SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5}
A	A	A	A	A ¹⁾	A	A	A	A	A	C	A1 ²⁾

źródło: Opracowanie własne na podstawie opracowania pt. Roczna ocena jakości powietrza w województwie podlaskim – raport wojewódzki za rok 2022, GIOŚ 2023 r.

¹⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2

²⁾ Dla pyłu PM_{2,5} – poziom dopuszczalny I faza, strefa podlaska uzyskały klasę A

W ww. Rocznej ocenie stwierdzono, że większość zanieczyszczeń atmosferycznych w strefie podlaskiej mieściła się w klasie A, co oznacza, że stężenia zanieczyszczeń w tej strefie nie przekraczają poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych wg kryteriów ochrony zdrowia. Przekroczenie poziomu dopuszczalnego stwierdzono dla benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀. Wyniki z jednego stanowiska pomiarowego, na którym były prowadzone badania przekroczyły poziom docelowy. Najwyższą wartość średnioroczną zanotowano na stacji w Łomży - 3 ng/m³ (norma wynosi 1,0 ng/m³, za przekroczenie normy uznaje się wartości powyżej 1,5 ng/m³). Ponadto wszystkie stacje w strefie podlaskiej wykazały kilkukrotny wzrost stężeń benzo(a)pirenu w pyłe w sezonie grzewczym w związku z niską emisją z indywidualnego ogrzewania budynków. Stwierdzono również, iż w 2022 roku, w porównaniu do 2021 roku, na wszystkich stanowiskach stężenia średnioroczne zmniejszyły się, jednak brak jest wyraźnego trendu spadku stężeń w latach 2013-2022.

Ponadto w ww. Rocznej ocenie stwierdzono przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu wg kryteriów ochrony zdrowia (za przekroczenie tego poziomu uznaje się wystąpienie dnia ze stężeniami ozonu powyżej 120 µg/m³). W strefie podlaskiej w latach 2013-2022 liczba dni uśrednionej z 3 lat, 8-godzinnej średniej kroczącej stężeń ozonu przekraczająca 120 µg/m³ zawierała się w przedziale od 1 do 17. Jako przyczynę przekroczeń poziomu celu długoterminowego wskazuje się napływ mas powietrza zanieczyszczonych ozonem i substancjami stanowiącymi tzw. prekursorzy ozonu spoza granic województwa oraz występowanie w okresie wiosenno-letnim warunków meteorologicznych sprzyjających formowaniu się ozonu w powietrzu (wysoka temperatura i duże nasłonecznienie).

Według klasyfikacji na podstawie kryteriów dotyczących ochrony roślin, strefa podlaska została zakwalifikowana do klasy A ze względu na stężenie zanieczyszczeń SO₂, NO_x i O₂ – poziomu docelowego, natomiast do klasy D2 ze względu na stężenie O₃ dla poziomu długoterminowego. Jednym z kryteriów, według którego ocenia się strefę pod kątem ochrony roślin, jest dotrzymanie przez wartość AOT40 poziomu celu długoterminowego wynoszącego 6 000 µg/m³·h. W 2022 roku na stanowisku pomiarowym w Borsukowiznie odnotowane zostało przekroczenie tej wartości. Stężenie wyniosło tu 6 449 µg/m³·h i stanowiło 107% poziomu celu długoterminowego.

Wg mapy „Ocena jakości powietrza - rozkłady stężeń zanieczyszczeń” w roku 2022, prezentowanej na portalu jakości powietrza, w rejonie opracowania nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5}, benzo(a)pirenu w pyłe oraz celu

długoterminowego dla ozonu (średniorocznie stężenie wynosiło: PM10 $\leq$ 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, PM2,5 10,5-12,4 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, BaP $\leq$ 0,5 ng/m^3).

Wg danych WIOŚ (Informacja Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o stanie środowiska na terenie powiatu grajewskiego w 2017 r., WIOŚ Białystok 2018 r. – ostatnia tego typu publikacja odnosząca się do obszaru powiatu) podstawowymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza w powiecie grajewskim jest emisja powierzchniowa – „największy udział w emisji pyłów drobnych i bardzo drobnych ma sektor spalania paliw poza przemysłem, co oznacza między innymi, że emisje pochodzą z ogrzewania indywidualnego budynków. Największy udział w emisji powierzchniowej mają zanieczyszczenia pyłowe, dwutlenek siarki, niemetanowe lotne związki organiczne oraz tlenki azotu. Niski jest udział amoniaku oraz benzo(a)pirenu”. Kolejnym źródłem są emitory punktowe, przy czym w gminie Rajgród wymieniono jedynie kotłownię masarni „EUROPA”. Najmniejszy wpływ na jakość powietrza ma emisja liniowa – komunikacyjna, przy czym natężenie ruchu kołowego w gminie Rajgród, poza drogą wojewódzką nr 665, pod względem emisji spalin nie stwarza zagrożenia dla środowiska i zdrowia człowieka. Natężenie ruchu pojazdów na dawnej drodze krajowej nr 61 (obecnej wojewódzkiej, przylegającej do obszaru opracowania od zachodu) również zmalało w okresie pomiędzy 2015 a 2021 rokiem. Wg Generalnego Pomiaru Ruchy wykonywanego na zlecenie GDDKiA w 2015 r. ilość pojazdów przemieszczających się na odcinku od Grajewa do Rajgrodu wynosiła 8148 pojazdów na dobę (prawie 3 mln pojazdów w ciągu roku), natomiast w 2021 ilość ta spadła do 6907 pojazdów na dobę (tj. ok. 2,5 mln w ciągu roku). Obecnie w związku z oddaniem do użytku kolejnych odcinków drogi ekspresowej S61 oraz zmianą kategorii ww. drogi z krajowej na wojewódzką, nastąpił dalszy spadek ilości pojazdów przemieszczających się na tym odcinku drogi. Ruch pojazdów na ww. drodze stanowi nadal źródło emisji tlenków węgla, tlenków azotu, węglowodorów aromatycznych i alifatycznych, pyłu, dwutlenku siarki, związków ołowiu i sadzy.

W Programie ochrony powietrza dla strefy podlaskiej przyjętym uchwałą Nr XIX/236/2020 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 8 czerwca 2020 r. wskazano na konieczność uwzględniania w planach miejscowych: wprowadzania zieleni ochronnej i urządzonej oraz niekubaturowego zagospodarowania przestrzeni publicznych miast (placów, skwerów), zachowania istniejących terenów zieleni i wolnych od zabudowy celem lepszego przewietrzania miast, ustalania sposobu zaopatrzenia w ciepło z zaleceniem instalowania ogrzewania niskoemisyjnego w nowo planowanej zabudowie, zalecania podłączania nowych obiektów do sieci ciepłowniczej w rejonach objętych centralnym systemem ciepłowniczym, modernizowanie układu komunikacyjnego celem przeniesienia ruchu pojazdów silnikowych poza ścisłe centrum miast, reorganizację układu komunikacyjnego oraz wprowadzenie stref ograniczających ruch samochodowy w ścisłym centrum miast, zapewnienie obsługi transportem zbiorowym na etapie tworzenia planów miejscowych.

Klimat akustyczny

GIOŚ prowadzi badania poziomu hałasu w zależności od potrzeb w miejscach o szczególnym zagrożeniu w wybranych punktach województwa, a także w wybranych latach. Instytucja ta jest zobowiązana do dokonywania oceny stanu akustycznego środowiska na terenach nieobjętych obowiązkiem opracowywania map akustycznych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (art. 179) oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2006 r. w sprawie dróg, linii kolejowych i lotnisk, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach, dla których jest wymagane sporządzanie map akustycznych, oraz sposobów określania granic terenów objętych tymi mapami od 1 stycznia 2011 r. dla dróg, po których przejeżdża ponad 3 000 000 pojazdów rocznie (co oznacza że średnio w ciągu doby przejeżdża ok. 8200 pojazdów), wykonuje się mapę akustyczną. W rejonie obszaru Planu nie przeprowadzono do tej pory oceny stanu akustycznego. Droga wojewódzka nr 665 (dawniej krajowa nr 61) prowadziła do tej pory mniejszy ruch pojazdów. Biorąc pod uwagę analogiczne pomiary wykonane dla dróg o podobnym natężeniu pojazdów (w tym „Lokalna mapa hałasu dla miejscowości Bielsk Podlaski, na terenie województwa podlaskiego, wykonana na podstawie pomiarów hałasu drogowego w roku 2022 w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska”, w tym dla odcinka drogi o natężeniu 6001-7000 pojazdów silnikowych na dobę), należy stwierdzić, iż w rejonie opracowania nie występuje przekroczenie norm akustycznych jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy związanej

ze stałym lub czasowym pobycem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej i szpitali w miastach, jak i terenów o dopuszczalnym większym poziomie hałasu.

Pola elektromagnetyczne

Przeprowadzone przez GIOŚ pomiary promieniowania elektromagnetycznego w 2022 r. nie wykazały, w żadnym z badanych stanowisk na terenie województwa podlaskiego, przekroczeń wartości dopuszczalnej składowej elektrycznej (dopuszczalny poziom dla częstotliwości objętych monitoringiem tj. od 3 MHz do 300 GHz, w latach 2003-2019 wynosił 7 V/m, obecnie od 1 stycznia 2020 r. dopuszczalny poziom składowej elektrycznej dla częstotliwości od 10 MHz do 400 MHz wynosi 28 V/M, a dla 2 GHz do 300 GHz – 61 V/m). Średnia arytmetyczna zmierzonych w 2022 r. wartości natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego na terenie województwa podlaskiego wynosiła średnio 0,46 V/m (źródło: Wyniki pomiarów monitoringu pól elektromagnetycznych za rok 2020). Wzrosła w stosunku do roku 2008 o 1,0 V/m. W 2022 r. GIOŚ przeprowadził badania monitoringu pól elektromagnetycznych przy ul. Jądzwingów w mieście Rajgród. Wynik półgodzinnego pomiaru wyniósł poniżej 0,8 V/m (dolny próg oznaczalności sondy pomiarowej). W obrębie obszaru opracowania źródłem promieniowania elektromagnetycznego jest napowietrzna linia elektroenergetyczna średniego napięcia położona w południowo-wschodniej części tego obszaru. Brak jest natomiast w tym rejonie stacji bazowych telefonii komórkowej.

Przewidywane zagrożenia wynikające z wprowadzania zanieczyszczeń do wód i gleb

Badania monitoringu diagnostycznego dla rzeki Jęgrznia (Lega) są prowadzone na odcinku przed miastem Rajgród, od wpływu do jeziora Selmęt Wielki do wypływu z jeziora Dręstwo (PLRW2000252626939). Podstawę oceny przeprowadzonej w 2016 i 2019 roku stanowi rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych.

Tabela 2. Zestawienie danych z monitoringu jakości wód rzeki Jęgrznia od wpływu do jez. Selmęt Wielki do wypływu z jez. Dręstwo w latach 2016 i 2019 na podstawie „Oceny stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 na podstawie monitoringu” prezentowanej na portalu GIOŚ

klasa elementów biologicznych (ocena 5-klasowa)	II ze względu na przekroczenie wartości granicznych dla klasy II fitoplanktonu, makrofitów, makrobezkręgowców bentosowych, ichtiofauny
klasa elementów hydromorfologicznych (ocena 2-klasowa)	I
klasa elementów fizykochemicznych z grupy: stan fizyczny, warunki tlenowe, zasolenie, zakwaszenie, substancje biogenne (ocena 3-klasowa)	>II (wszystkie wskaźniki wskazywały na dobrą jakość wody i mieściły się w I i II klasie)
klasa elementów fizykochemicznych - określonych jako substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, wspomagających ocenę stanu ekologicznego, określonych jako substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego	>II
stan ekologiczny (ocena 5-klasowa od stanu/potencjału maksymalnego do złego)	umiarkowany
stan chemiczny	poniżej dobry
stan ogólny	zły

Źródło danych: opracowanie własne na podstawie danych monitoringu GIOŚ, 2016 i 2019 r.

W 2022 r. przeprowadzono wybiórcze badania wód rzeki Jęgrznia (Legi) na odcinku poniżej miasta Rajgród w miejscowości Kulig (Lega od jez. Dręstwo do ujścia, PLRW200016262699). W roku tym oceniono klasę elementów biologicznych na IV klasę, ze względu na przekroczenie wartości granicznych dla klasy IV ichtiofauny, klasę elementów hydromorfologicznych na klasę I, klasę elementów fizykochemicznych z grupy: stan fizyczny, warunki tlenowe, zasolenie, zakwaszenie, substancje biogenne na klasę I, zaś klasa elementów fizykochemicznych - określonych jako substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, wspomagających ocenę stanu ekologicznego, określonych jako substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego na klasę II ze względu na przekroczenie wartości granicznych dla klasy II węglowodorów ropopochodnych i cynku. Nie dokonano jednak oceny stanu ekologicznego, chemicznego oraz stanu ogólnego. Wg danych z Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły w latach 2016-2019 na podstawie

danych monitoringowych oraz analiz eksperckich oceniono stan ekologiczny jako umiarkowany, stan chemiczny jako poniżej dobrego oraz zły stan ogólny.

W Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 listopada 2022 r. oceniono, że przyjęte dla JCWP Legi do jez. Selmęt Wielki do wypływu z jez. Dręstwo (PLRW2000252626939) cele dobrego stanu ekologicznego i zapewnienia drożności cieków dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym (dla węgorza europejskiego) są zagrożone. Znaczącą presję stanowi zagrożenie chemiczne – rozproszone źródła związane z rolnictwem i leśnictwem. Dla JCWP Lega od jez. Dręstwo do ujścia (PLRW200016262699) oceniono, że przyjęte cele umiarkowanego stanu ekologicznego (cele złagodzone w zakresie wskaźników biologicznych i chemicznych) i zapewnienia drożności dla migracji gatunków zwierząt wodnych (według wymagań gatunków chronionych i gatunków o znaczeniu gospodarczym dla węgorza europejskiego) są niezagrożone. Jako istotną presję wskazano presję chemiczną – źródła rozproszone związane z rozwojem obszarów zurbanizowanych: transportem, turystyką, zanieczyszczeniami z odpływów miejskich oraz związane z rolnictwem i leśnictwem, a także presję troficzną związaną z nawożeniem i depozycją zanieczyszczeń, odpływem miejskim (zanieczyszczone wody opadowe), źródłami przemysłowymi oraz bytowymi i komunalnymi (punktowe i rozproszone).

W roku 2019 na terenie miasta i gminy Rajgród (punkt 1677 – miasto Rajgród i 1467 – m. Miecze) zostały przeprowadzone badania w ramach monitoringu diagnostycznego jakości wód podziemnych (JCWPd nr 32 - PLGW200032) przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy wód podziemnych. Ocenę stanu chemicznego wody oparto na rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych.

Badanie wody z ujęcia nr 1677 przeprowadzono na terenie łąk i pastwisk, ze studni wierconej o głębokości do stropu warstwy wodonośnej - 17 m i napiętym charakterze zwierciadła. Stwierdzono tu III klasę jakości. O klasyfikacji zdecydowały stężenia: azotanów i wapnia (III klasa). Obecność podwyższonego stężenia azotanów może wiązać się z rolniczym użytkowaniem terenu i małą głębokością ujęcia, wskazuje to na pochodzenie antropogeniczne tego zanieczyszczenia.

Badanie z ujęcia nr 1467 przeprowadzono na terenach otwartych, pozbawionych roślinności lub o rzadkim pokryciu roślinnym, ze studni wierconej o głębokości do stropu warstwy wodonośnej – 142 m i napiętym charakterze zwierciadła. Stwierdzono tu V (najniższą) klasę jakości (odnotowano tu wysokie stężenie wapnia i wodorowęglanów).

W Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 listopada 2022 r. oceniono, że przyjęte dla JCWPd nr 32 cele osiągnięcia dobrego stanu chemicznego i ilościowego nie są zagrożone.

Wg Mapy geośrodowiskowej Polski (II) arkusz Rajgród, plansza B, naturalna bariera izolacyjna podłoża w rejonie opracowania jest dostateczna, nie mniej wg Mapy hydrogeologicznej Polski (ark. Rajgród) tereny opracowania znajdują się w obszarze o wysokim stopniu zagrożenia zanieczyszczeniami głównego poziomu wodonośnego, ze względu na obecność licznych ognisk zanieczyszczeń na terenie o niskiej odporności poziomu głównego.

Jednym z potencjalnych źródeł zanieczyszczeń wód jest odprowadzanie do nich ścieków sanitarnych i technologicznych. W mieście Rajgród, wg danych GUS z 2022 r., sieć wodociągowa obsługiwała ok. 81,8% budynków i 76,1% mieszkańców, zaś sieć kanalizacji sanitarnej obsługiwała ok. 63,1% budynków i 72% mieszkańców. Ponadto w mieście funkcjonowało 12 przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 201 zbiorników bezodpływowych. Ścieki sanitarne z sieci kanalizacyjnej i z ww. zbiorników są odprowadzane do komunalnej oczyszczalni ścieków. W roku 2017 zmodernizowano i rozbudowano istniejącą oczyszczalnię ścieków w Rajgradzie. Oficjalne otwarcie oczyszczalni nastąpiło w kwietniu 2018 r. Wg danych o tym projekcie modernizacja oczyszczalni przyczyniła się do zmniejszenia ilości wprowadzanych do środowiska ścieków nieoczyszczonych (w tym związków azotu i fosforanów, mimo iż nie ma takich wymagań) oraz strat wody. Odbiornikiem ścieków z oczyszczalni jest rzeka Jegrznia (Lega). Biorąc pod uwagę powyższe dane, należy stwierdzić, iż stan oczyszczania ścieków sanitarnych i technologicznych w mieście jest stosunkowo dobry, a zagrożenie odprowadzania zanieczyszczonych ścieków spada wraz z rozwojem systemu kanalizacji.

Obszar opracowania jest obsługiwany przez sieć wodociągową, natomiast obecnie brak jest w tym rejonie sieci kanalizacji sanitarnej.

Trudnym do zmierzenia źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych są na terenie gminy niekontrolowane spływy powierzchniowe z obszarów rolniczych nawożonych chemicznie i organicznie. Do wód są również wypłukiwane zanieczyszczenia opadające na powierzchnię ziemi, unoszące się z terenów dróg. W rejonie opracowania zagrożeniem dla jakości wód gruntowych jest obecność cmentarza usytuowanego w odległości 100-120 m od północnej granicy obszaru Planu.

Wytwarzanie odpadów

Głównym źródłem powstawania odpadów komunalnych na terenie gminy są gospodarstwa domowe, w mniejszym stopniu obiekty usług (handel, usługi, rzemiosło, szkolnictwo) i produkcji. Wg danych GUS w 2022 r. w mieście Rajgród zebranych zostało 362 tony odpadów (254 kg na 1 mieszkańca), w tym selektywnie było zbieranych 54,3%. Poza odpadami komunalnymi, z funkcjonowaniem gospodarstw domowych związane jest wytwarzanie odpadów takich jak: odpady budowlane, zużyte opony, odpady z oczyszczalni ścieków oraz stacji uzdatniania wody. Obecnie na terenie opracowania potencjalnie są produkowane odpady związane z uprawą roślin.

Poważne awarie przemysłowe

W otoczeniu obszaru opracowania i na jego terenie nie występują zakłady zaliczane do zakładów stanowiących źródło poważnych awarii przemysłowych. W rejonie opracowania brak jest również gazociągów przesyłowych wysokiego ciśnienia, które również są zaliczane do instalacji mogących być źródłem poważnych awarii.

6. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO PROJEKTU PLANU

W obrębie przedmiotowego obszaru obowiązuje plan miejscowy, stanowiący prawo lokalne, na podstawie którego możliwe jest wprowadzenie zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, co będzie skutkowało przekształceniami stanu i funkcjonowania środowiska. W przypadku braku realizacji sporządzanego projektu Planu będzie realizowane zatem istniejące prawo. Wstępna prognoza zmian zachodzących w środowisku dotyczy wariantu, kiedy dla omawianego obszaru nie zostanie uchwalona zmiana obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W rozdziale 4 przedstawiono jakiego typu zagospodarowanie może zostać zrealizowane na analizowanym obszarze. Wpływ tego zagospodarowania został określony w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzonej dla ww. aktu prawa miejscowego. W opracowaniu tym przewiduje się, w obrębie planowanych terenów zabudowy obsługi komunikacji oraz usług turystyki, zmiany w zakresie:

- struktury gruntów, spowodowane pracami budowlanymi (zagęszczenie, ubicie i wymieszanie gruntu, co skutkuje ograniczeniem ruchu wody i tlenu w glebie, zmniejszeniem odporności na suszę roślin, ograniczeniem pobierania składników pokarmowych przez nie, a w skrajnych przypadkach zahamowaniem wzrostu oraz zamieraniem i usychaniem korzeni roślin),
- rzeźby terenu w związku z pracami budowlanymi - nieznaczne (w planie zakazano wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu),
- ograniczenia retencji naturalnej i zwiększenia odpływu powierzchniowego spowodowanego lokalizacją zabudowy, pokryciem materiałami nieprzepuszczalnymi gruntu, ww. ubiciem gruntu oraz ograniczeniem powierzchni biologicznie czynnej do 25% powierzchni terenów zabudowy,
- likwidacji dużej części istniejącej szaty roślinnej i lokalnie, w obrębie ustalonej w planie powierzchni biologicznie czynnej, zastąpienie jej nowymi nasadzeniami roślinności urządzonej, w tym obcej dla rodzimych siedlisk,
- klimatu lokalnego, w kierunku klimatu o cechach charakterystycznych dla terenów zabudowanych, tj. związanych z występowaniem niskiej wilgotności powietrza, obniżeniem wahań dobowych temperatury i ogólnym jej podwyższeniem,
- niedużego pogorszenia warunków sanitarnych atmosfery związanego z indywidualnym zaopatrzeniem w ciepło budynków oraz zwiększeniem ruchu pojazdów silnikowych,
- generacji odpadów, w skutek czego część z nich byłaby składowana na składowisku odpadów wpływając na zmianę rzeźby tego terenu, a deponowane odpady byłyby źródłem gazów związanych z rozkładem materii,

- zwiększenia emisji hałasu na okolicznych drogach i w obszarze opracowania spowodowanej wzrostem liczby pojazdów silnikowych w związku z pojawieniem się nowej zabudowy, w tym związanej z ich obsługą,
- zwiększenia ilości wytwarzanych ścieków sanitarnych i przemysłowych oraz zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych powstających na tych terenach,
- zmniejszenia obszaru czasowego lub stałego bytowania fauny drobnej - głównie gryzoni, owadów, ptaków - związanych z krajobrazem otwartym,
- zwiększenia zagrożenia wystąpienia awarii przemysłowej w związku z magazynowaniem substancji łatwopalnych (gazu LPG, benzyny, ropy naftowej),
- walorów krajobrazu, w kierunku zmiany jego cech na krajobraz zurbanizowany.

Nie przewidywano natomiast zasadniczych zmian stanu i funkcjonowania środowiska w obrębie terenu zalewowego oznaczonego symbolem Rw, gdyż przewidziane przeznaczenie było adaptacją dotychczasowych funkcji.

7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO PLANU

W rozdziale 5 szczegółowo scharakteryzowano istniejące problemy stanu i funkcjonowania środowiska. W związku z tym niniejszy rozdział jest syntetycznym wskazaniem podstawowych zagrożeń.

Najistotniejsze problemy ochrony środowiska wynikają z położenia obszaru opracowania w krajobrazie częściowo przekształconym przez człowieka. W wyniku działalności człowieka nastąpiła zmiana składu gatunkowego zbiorowisk roślinnych i siedlisk zwierząt, a także przekształcenia jakości komponentów środowiska. Istotne z punktu widzenia sporządzanego Planu jest to, iż w części zachodniej i środkowej obszaru opracowania:

- nie występują gatunki roślin i siedliska przyrodnicze podlegające ochronie, zaś chwilowo tu bytujące gatunki zwierząt, których część (podstawowo gatunki ptaków) podlega ochronie, to gatunki pospolite, związane z krajobrazem rolniczym,
- warunki gruntowo-wodne nie wykluczają lokalizacji zabudowy.

W rejonie przedmiotowego obszaru występują natomiast następujące problemy związane z jakością środowiska:

- zmiana naturalnego sposobu użytkowania terenu - występowanie niskich muraw i roślinności inwazyjnej,
- ekstremalne zagrożenie suszą atmosferyczną i silne zagrożenie występowaniem suszą rolniczą (niebezpieczne dla wszystkich roślin) spowodowane długimi okresami bez opadów, oraz występowanie umiarkowanego zagrożenia obniżenia poziomu wód w rzekach i innych zbiornikach wodnych położonych poza obszarem Planu,
- zanieczyszczenie wód rzeki Jegrzni (Legi), która jest odbiornikiem zanieczyszczonych wód deszczowych spływających z terenów rolnych i zabudowy, a także ścieków sanitarnych (w tym oczyszczonych) z terenu miasta i gminy Rajgród,
- występowanie emitorów powierzchniowych zanieczyszczeń powietrza w mieście i gminie Rajgród - są to: niska emisja z pieców budynków mieszkalnych oraz usługowych ogrzewanych indywidualnie węglem, drewnem czy nawet odpadami, a także unoszący pył z powierzchni dróg (duża część dróg gminnych posiada nawierzchnię gruntową) i zaoranych pól itp.
- napływ zanieczyszczeń atmosferycznych z innych regionów, który jest podstawową przyczyną przekroczenia norm zawartości ozonu w powietrzu wg kryterium ochrony zdrowia i ochrony roślin,
- występowanie uciążliwości akustycznych wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 665 (prawdopodobnie bez przekroczenia norm w zakresie hałasu),
- występowanie obszarów narażonych na promieniowanie elektromagnetyczne w związku z obecnością napowietrznej linii elektroenergetycznej średniego napięcia.

Omawiany obszar ma zredukowane funkcje przyrodnicze:

- hydrologiczne – co prawda jest obszarem zasilania wód gruntowych, ale przeważają na nim procesy spływu nad procesami retencji;
- klimatyczne – jest obszarem przemieszczania się mas powietrza, ale nie wpływa znacząco na klimat lokalny poprzez obniżenie wysokości temperatur czy regenerując jakość powietrza;
- biologiczne – brak naturalnych zbiorowisk roślinnych powoduje, że różnorodność biologiczna jest tu niewielka szczególnie w części zachodniej i środkowej, użytkowanie tego obszaru nie stanowi natomiast obecnie istotnej bariery dla przemieszczania się zwierząt (choć niedostateczna ilość dogodnych kryjówek zmniejsza jakość tego obszaru jako drogi migracji dużych i średnich ssaków).

8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Poniżej zostały przedstawione cele i zasady z zakresu ochrony środowiska i zdrowia ludzi określone w dokumentach takich jak: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego, Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2030 r., Program ochrony środowiska województwa podlaskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 r., Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016 - 2022, Europejski Zielony Ład, Strategiczny Plan Adaptacji (SPA) dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Rajgród.

W rozdziale 9 odniesiono się również do takich dokumentów jak: Plan gospodarowania wodami dorzecza Wisły oraz Program ochrony powietrza dla strefy podlaskiej.

Z pośród ww. dokumentów najbardziej specyficznym dokumentem jest Strategia rozwoju województwa podlaskiego do 2030 r. Strategia ta podporządkuje większość celów rozwojowi gospodarczemu regionu (cele strategiczne to: dynamiczna gospodarka, zasobni mieszkańcy i partnerski region).

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego (uchwała nr XXXVI/33017 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 maja 2017 roku) ustanowił m.in. cel – „Osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego województwa, w tym sieci ekologicznej, dziedzictwa kulturowego i walorów krajobrazowych oraz racjonalne jego wykorzystanie”. Realizacja tego celu ma nastąpić poprzez wdrożenie m.in. następujących zasad:

- ochronę i zagospodarowanie sieci ekologicznej - działania w tym zakresie powinny objąć ochronę spójnego systemu obszarów ochrony przyrody i krajobrazu w oparciu o zintegrowanie obszarów sieci KSOCh, sieci Natura 2000 i systemu korytarzy ekologicznych łączących poszczególne obszary węzłowe. Wskazano zasady przeciwdziałania fragmentaryzacji istniejących sieci ekologicznych oraz wskazano na potrzebę powiększenia niektórych obszarów ochrony,
- racjonalne gospodarowanie wodami - **Ramowa Dyrektywa Wodna (RDW)**, będąca nadrzędnym dokumentem określającym wymogi i standardy w dziedzinie polityki wodnej UE, ustala następujące główne cele: zaspokojenie zapotrzebowania na wodę ludności, rolnictwa i przemysłu, ochronę wód i ekosystemów znajdujących się w dobrym stanie, poprawę jakości wód i stanu ekosystemów zdegradowanych działalnością człowieka, zmniejszenie zanieczyszczenia wód podziemnych. W celu realizacji tych założeń opracowano **Plany gospodarowania wodami dorzeczy** (w tym dorzecza Wisły, w obrębie którego znajduje się obszar Planu) oraz **Programy wodno-środowiskowe kraju (PWŚK)**.

Cele środowiskowe zgodnie z art. 4 ust. 1 RDW obejmują:

- nie pogarszanie stanu części wód,
- osiągnięcie dobrego stanu wód: dobrego stanu ekologicznego i chemicznego dla naturalnych części wód powierzchniowych, dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego dla sztucznych i silnie zmienionych części wód oraz dobrego stanu chemicznego i ilościowego dla wód podziemnych, spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w unijnych aktach prawnych i polskim prawie, w odniesieniu do obszarów chronionych (w tym m.in. narażonych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych, przeznaczonych do celów rekreacyjnych, poboru wody dla zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną

do spożycia, ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie),

- zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych (określonych w *ustawie Prawo wodne* – stanowiących szczególne zagrożenie dla środowiska wodnego) do środowiska lub ograniczenie zrzutu tych substancji;
- odwrócenie każdej znaczącej i ciągłej tendencji wzrostu stężenia każdego zanieczyszczenia wynikającego z wpływu działalności człowieka w celu stopniowej redukcji zanieczyszczenia wód podziemnych;
- osiągnięcie zgodności ze wszystkimi normami i celami określonymi w ustawodawstwie wspólnotowym dla obszarów chronionych.

Celem środowiskowym dla JCWP jest również zapewnienie drożności cieku dla migracji ryb.

W PWŚK określono zalecenia dla planów miejscowych, w tym wskazano, iż powinny one uwzględniać:

- ustalone strefy ochronne komunalnych ujęć wód,
- strefy ochrony zbiorników wód podziemnych – GZWP,
- strefy zagrożeń powodzią,
- korytarze ekologiczne dolin rzek i cieków wraz z ich obudową biologiczną,
- obszary i obiekty prawnej ochrony przyrody,
- obszary o szczególnych walorach przyrodniczych (lasy, zadrzewienia),
- obszary ograniczonego użytkowania, w tym niespełniające wymagań w zakresie jakości środowiska,
- istniejące obiekty uciążliwe i niebezpieczne,
- potrzeby rozwoju systemów infrastruktury technicznej, zwłaszcza gospodarki wodno-ściekowej i odpadami, oraz rezerwy terenów pod urządzenia i obiekty niezbędne dla ich prawidłowego funkcjonowania,
- produkcję energii w farmach wiatrowych.

Ponadto w Planie województwa wskazano na potrzebę zwiększenia małej retencji.

- gospodarowanie lasami – w tym w kierunku rehabilitacji i restytucji ekosystemów leśnych, regenerację drzewostanów zdewastowanych i zaniedbanych w lasach prywatnych, wyłączenie z funkcji produkcyjnej lasów o charakterze zbliżonym do pierwotnego, utrzymanie leśnych kompleksów promocyjnych, zwiększanie powierzchni leśnej w województwie, mającej na celu przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej poprzez zalesianie gruntów z uwzględnieniem warunków przyrodniczo-krajobrazowych i potrzeb różnorodności biologicznej, sukcesywne zalesianie gruntów marginalnych dla potrzeb produkcji rolniczej, ochronę gruntów leśnych przed zmianą funkcji na nieleśną (z uwzględnieniem: czynników położenia, arealu oraz struktury terenów przewidzianych do zmiany przeznaczenia, przy szczególnym wyróżnieniu lasów położonych w granicach administracyjnych miast oraz w odległości do 10 km od granic miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców - Białystok, Łomża, Suwałki, z wyjątkiem zmian przeznaczenia na potrzeby realizacji niezbędnej infrastruktury komunikacyjnej i technicznej), wprowadzanie systemów zadrzewień, zakrzewień i plantacji drzew,
- ochronę powierzchni ziemi – w tym uwzględnianie w studiach i planach miejscowych gmin terenów zagrożonych wystąpieniami ruchów masowych ziemi, poprzez obowiązek kształtowania zagospodarowania w sposób ograniczający ich ewentualne skutki, w obszarach parków krajobrazowych i chronionego krajobrazu egzekwowanie zakazów eksploatacji kopalni oraz zniekształcania powierzchni ziemi,
- ochronę obszarów złóż kopalni,
- ochronę powietrza przed zanieczyszczeniem - kierunki poprawy jakości powietrza i jego ochrony przed emisją zanieczyszczeń powinna zapewnić realizacja wskazań i zaleceń programów ochrony powietrza, w tym poprzez:
  - instalowanie w źródłach emisji urządzeń technicznych i technologicznych redukujących emisję zanieczyszczeń lub ograniczających ją do poziomu normatywnego,
  - rozbudowę centralnych systemów zaopatrzenia w energię cieplną,
  - zmianę węglowych nośników energii cieplnej na paliwa niskoemisyjne oraz stosowanie indywidualnych źródeł energii odnawialnej,
  - wyprowadzanie ruchu tranzytowego z miast

- ochronę środowiska przed hałasem – poprzez m.in.: budowę obwodnic miast umożliwiającą zmniejszenie „tranzytowego” hałasu komunikacyjnego na obszarach, na których występują przekroczenia poziomów dopuszczalnych, stosowanie odpowiednich odległości zabudowy od istniejących i projektowanych ulic i linii kolejowych uwzględniając zasięg ponadnormatywnego hałasu,
- ochronę oraz wykorzystanie dziedzictwa kulturowego – w tym poprzez harmonijne współistnienie zasobów dziedzictwa kulturowego z zasobami środowiska przyrodniczego – jako filaru rozwoju turystyki, tworzenie warunków kompleksowej ochrony obszarów o walorach zabytkowych i kulturowych, kształtowanie form architektonicznych i gabarytów nowej zabudowy zharmonizowanych z walorami kulturowymi, stosowanie materiałów, wystroju i kolorystyki obiektów budowlanych oraz zagospodarowania ich otoczenia, nawiązujących do tradycji lokalnych, zachowanie historycznych założeń urbanistycznych, a w szczególności: rozplanowania przestrzeni publicznych (np. ulic, placów, skwerów itp.), osi.

Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do 2030 r. – cele strategiczne to:

Dynamiczna gospodarka:

- przemysł przyszłości
- podlaski system otwartych innowacji
- lokalna przedsiębiorczość, w tym wskazano na rozwój ekologicznych i zrównoważonych form produkcji rolniczej oraz powiązany z nimi rozwój lokalnego przetwórstwa i sprzedaży żywności wysokiej jakości (także poprzez udział w grupach producentów) i wspieranie koncepcji krótkich łańcuchów dostaw oraz wspieranie rozwoju turystyki w oparciu o m.in. walory przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe i lokalne produkty turystyczne
- rewolucja energetyczna i gospodarka obiegu zamkniętego, w tym wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii (OZE) i energetyki rozproszonej, realizacja strategii niskoemisyjnych m.in. w obszarach takich jak: transport publiczny, efektywność energetyczna, jakość powietrza, rozwój i wdrażanie w przedsiębiorstwach, instytucjach i gospodarstwach domowych technologii gospodarki obiegu zamkniętego
- E-podlaskie

Zasobni mieszkańcy:

- kompetentni mieszkańcy
- aktywni mieszkańcy
- przestrzeń wysokiej jakości, w tym rozwój i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska i przestrzeni dla gospodarki o obiegu zamkniętym

Partnerski region:

- dobre zarządzanie
- kapitał społeczny
- partnerstwa międzynarodowe i ponadregionalne
- gościnny region.

Program ochrony środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 r.

W POŚ wyznaczono 10 obszarów interwencji, w ramach których wyznaczono 18 celów. Realizacji tych założeń posłużyć mają działania podejmowane w 61 kierunkach interwencji. Łącznie wyznaczono 172 zadania. Obszary interwencji to (podkreślono te kierunki interwencji, które mogą zostać wykorzystane w dokumentach planistycznych):

Ochrona klimatu i jakości powietrza, cele:

- spełnienie wymagań w zakresie jakości powietrza (kierunki interwencji: modernizacja transportu w kierunku transportu niskoemisyjnego, opracowanie i aktualizacja programów w zakresie ochrony powietrza, monitoring powietrza, edukacja społeczeństwa w ww. zakresie),
- poprawa efektywności energetycznej (kierunki interwencji: rozbudowa przesyłowej i dystrybucyjnej sieci ciepłowniczej i gazowej, poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i prywatnym, w tym termomodernizacja i wymiana oświetlenia),
- wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, jako działania adaptacyjne do zmian klimatu (kierunki interwencji: pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych do produkcji energii elektrycznej i ciepłej),

Zagrożenia hałasem, cele: ograniczenie emisji hałasu (kierunki interwencji: uwzględnienie aspektów związanych z ponadnormatywnym hałasem w zagospodarowaniu przestrzennym, budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej, realizowana z uwzględnieniem konieczności ograniczenia presji na środowisko oraz życie i zdrowie ludzi, eliminacja zagrożenia mieszkańców województwa nadmiernym hałasem, opracowanie i aktualizacja programów ochrony przed hałasem (w tym sporządzanie map akustycznych), monitoring hałasu komunikacyjnego i kontynuacja kontroli jednostek gospodarczych w zakresie emitowanego hałasu),

Pola elektromagnetyczne, cele: ochrona przed polami elektromagnetycznymi (kierunki interwencji: planowanie przestrzenne z uwzględnieniem ochrony przed polami elektromagnetycznymi, monitoring natężeń pól elektromagnetycznych),

Gospodarowanie wodami, cele: ograniczanie ryzyka powodziowego i przeciwdziałanie suszy i deficytowi wody, jako adaptacja do zmieniających się warunków klimatycznych (kierunki interwencji: ochrona zasobów wodnych (w tym ochrona naturalnej hydromorfologii cieków), budowa i odtwarzanie systemów i urządzeń melioracji wodnych (w tym niezbędnych do realizacji zrównoważonego rolnictwa) oraz pozostałej infrastruktury służącej do retencjonowania, regulacji i ochrony zasobów wód, odtwarzanie ciągłości ekologicznej i renaturalizacja rzek, ograniczenie presji rolnictwa na wody, planowanie przestrzenne jako instrument w zakresie gospodarowania wodami, monitoring wód, edukacja ekologiczna w zakresie gospodarowania wodami),

Gospodarka wodno-ściekowa, cele:

- racjonalizacja gospodarowania zasobami wodnymi i zapewnienie dobrej jakości wody pitnej (kierunki interwencji: rozbudowa i modernizacja ujęć wody oraz stacji uzdatniania, rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej z uwzględnieniem konieczności ograniczania strat wody, uwzględnianie w procesie planowania przestrzennego ograniczeń związanych z zaopatrzeniem w wodę),
- poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych (kierunki interwencji: realizacja projektów sanitacji w zabudowie rozproszonej, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (sanitarnej i deszczowej), rozbudowa i modernizacja infrastruktury oczyszczania ścieków, w tym realizacja działań w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, monitoring wód oraz kontrola jakości wody wodociągowej przeznaczonej do spożycia, edukacja społeczeństwa w zakresie gospodarki wodno-ściekowej),

Zasoby geologiczne, cele: racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin (kierunki interwencji: ograniczenie presji wywieranej na środowisko i ludność lokalną podczas prowadzenia prac geologicznych oraz eksploatacji i magazynowania kopalin, w tym monitorowanie wydobywania, planowanie przestrzenne z uwzględnieniem zrównoważonego gospodarowania kopalinami, edukacja społeczeństwa w zakresie gospodarowania zasobami geologicznymi),

Gleby, cele: zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi (kierunki interwencji: rekultywacja terenów zdegradowanych lub zdewastowanych w celu przywrócenia im wartości użytkowych lub przyrodniczych, przeciwdziałanie degradacji gleb i powierzchni ziemi, monitoring gleb i powierzchni ziemi, edukacja społeczeństwa w zakresie ochrony gleb i powierzchni ziemi),

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, cele: racjonalne gospodarowanie odpadami (kierunki interwencji: zapewnienie funkcjonowania systemu selektywnego zbierania/odbioru odpadów komunalnych, zapewnienie sprawnego funkcjonowania procesów przygotowania do ponownego użycia, recyklingu i innych procesów odzysku (w tym ograniczenie masy odpadów składowanych), zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury służącej składowaniu odpadów, usuwanie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest, monitoring gospodarki odpadami, edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów i gospodarki odpadami),

Zasoby przyrodnicze, cele:

- zachowanie różnorodności biologicznej, poprzez przywracanie/utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków (kierunki interwencji: aktualizacja inwentaryzacji oraz stworzenie spójnego systemu informacji, opartego o technologie informatyczne, o zasobach gatunków i siedlisk przyrodniczych województwa wraz z wyceną wartości środowiska przyrodniczego, planowanie działań ochronnych na terenach przyrodniczo cennych, zwiększanie powierzchni obszarowych form ochrony przyrody i krajobrazu, ochrona siedlisk i gatunków, wielofunkcyjna, zrównoważona gospodarka leśna, racjonalna gospodarka łowiecka służąca ochronie środowiska, minimalizacja ryzyka wprowadzenia do środowiska gatunków obcych oraz usuwanie, kontrola

- i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się gatunków obcych, powiązanie systemów dolin rzecznych (jako naturalnych korytarzy ekologicznych) z zarządzaniem ryzykiem powodziowym, systemem obszarów chronionych i programem zwiększania możliwości retencyjnych, poprzez wykorzystanie naturalnych uwarunkowań terenu, monitoring przyrodniczy różnorodności biologicznej i krajobrazowej, zarządzanie środowiskiem),
- adaptacja do zmian klimatu w zakresie zasobów przyrodniczych (kierunki interwencji: racjonalne powiększanie zasobów leśnych i dostosowanie składu gatunkowego drzewostanu do siedliska oraz zwiększanie różnorodności biocenoz leśnych, z uwzględnieniem gatunków odpornych na susze i podtopienia, zapobieganie, przeciwdziałanie oraz ograniczanie skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów, planowanie przestrzenne jako instrument w zakresie gospodarowania środowiskiem),
  - ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego (kierunki interwencji: wykonanie audytu krajobrazowego – identyfikacja krajobrazów występujących na terenie województwa, określenie ich cech charakterystycznych oraz ocena ich wartości, ochrona krajobrazu),
  - podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i zainteresowania środowiskiem przyrodniczym,
- Zagrożenia poważnymi awariami, cele:**
- zapobieganie poważnym awariom przemysłowym (kierunki interwencji: wspieranie działania jednostek reagowania kryzysowego),
  - doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego (kierunki interwencji: zapobieganie sytuacjom kryzysowym poprzez kompleksowe działania prewencyjne),
  - monitoring obszarów zagrożonych występowaniem poważnych awarii (kierunki interwencji: ograniczenie występowania poważnych awarii).

Europejski Zielony Ład (Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w spr. Unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 z dnia 20 maja 2020 r.) zakłada redukcję emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 55% do 2030 r. w porównaniu z poziomem z 1990 r. i osiągnięcie gospodarki neutralnej klimatycznie do 2050 roku. Przełożenie tego celu na kluczowe obszary gospodarki zostało uwzględnione w programie „Infrastruktura i Środowisko na lata 2021-2027”, a jednym z elementów strategii jest „Europejskie Prawo Klimatyczne” określające obowiązek redukcji emisji gazów cieplarnianych do roku 2050, nieodwracalność przejścia na neutralność klimatyczną oraz zasady transformacji energetycznej dla biznesu. Ponadto Europejski Zielony Ład w ramach 10 priorytetów określa również cele z zakresu ekonomii o obiegu zamkniętym, renowacji budynków, ekosystemów i bioróżnorodności, zdrowej żywności i zrównoważonego rolnictwa, transportu zrównoważonego.

Strategiczny Plan Adaptacji (SPA) dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030: Celem głównym SPA jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu m.in. poprzez:

- Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska poprzez:
  - dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu – dotyczy gospodarowania wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody oraz przywracania i utrzymanie dobrego stanu wód, ekosystemów wodnych i od wody zależnych,
  - adaptację strefy przybrzeżnej do zmian klimatu,
  - dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu - potrzeba dywersyfikacji źródeł energii, w tym wykorzystanie źródeł odnawialnych zwłaszcza na rozproszonych obszarach wiejskich, wspieranie zrównoważonego rozwoju ośrodków miejskich w tym przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom suburbanizacji,
  - ochronę różnorodności biologicznej i gospodarkę leśną w kontekście zmian klimatu - utrzymanie obszarów wodno-błotnych i ich odtwarzanie wszędzie tam, gdzie jest to możliwe, przygotowanie ekosystemów leśnych na zwiększoną presję wynikającą z nasilenia ekstremalnych zjawisk pogodowych,
  - adaptację do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie - objęcie całego terytorium kraju skutecznym systemem planowania przestrzennego zapewniającym właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów - wprowadzenie ograniczenia w zakresie budownictwa powszechnego i dodatkowe wymagania w zakresie ochrony przed zalaniem

- budynków podpiwniczonych na obszarach zalewowych i w strefie nadmorskiej oraz na terenach zagrożonych ruchami masowymi, wprowadzanie zasad bezpiecznego inwestowania na klifach, wdrożenie działań zabezpieczających przed osuwiskami,
- zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu ochrony zdrowia w warunkach zmian klimatu.
- Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu
- monitoring stanu środowiska i systemu wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie),
  - polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu - adaptacja instalacji sanitarnych i sieci kanalizacyjnych do zwiększonych opadów nawalnych, mała retencja oraz zwiększenie obszarów terenów zieleni i wodnych na terenach zurbanizowanych.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Rajgród wskazuje następujące cele polityki ochrony środowiska:

- ochronę obszarów podlegających ochronie na podstawie *ustawy o ochronie przyrody*: obszaru Natura 2000, terenów Biebrzańskiego Parku Narodowego przed obniżeniem wartości przyrodniczych i wpływem negatywnych czynników zewnętrznych, utrzymanie ciągłości powiązań ekologicznych BPN z pozostałymi obszarami, a także ochronę wysokich walorów krajobrazowych i środowiska przyrodniczego na Obszarze Chronionego Krajobrazu Pojezierza Rajgrodzkiego oraz na terenie struktur przyrodniczych o znaczeniu regionalnym i lokalnym w tym jezior: Rajgrodzkiego, Dręstwo, Tajno, doliny rzeki Jęgrznia, szeregu drobnych strumieni i ich obszarów źródliskowych, terenów podmokłych i bagiennych, zagajników i zarośli w powiązaniu z otwartymi terenami rolnymi i terenami zurbanizowanymi oraz kompleksów leśnych;
- ochronę środowiska wodnego poprzez utrzymanie obecnych stosunków hydrograficznych i hydrogeologicznych w zlewni rzeki Biebrzy, utrzymanie I klasy czystości wód Jeziora Rajgrodzkiego, utrzymanie II klasy lub podniesienie do I klasy czystości wód w rzece Jęgrzni, Jeziorze Dręstwo oraz pozostałych rzekach i strumieniach, ochrona czystości i zasobów wód podziemnych;
- ochronę przeciwpowodziową zgodnie z obowiązującymi przepisami i dokumentami;
- ochronę jakości powietrza atmosferycznego i walorów klimatycznych w tym poprzez rozwój i modernizację systemu grzewczego opartych o nowoczesne kotły i urządzenia zapewniające obniżenie emisji przy obecnie dominującym paliwie węglowym, szersze stosowanie, jako podstawowego paliwa w kotłowniach lokalnych i domowych systemach grzewczych, oleju opałowego lub gazu bezprzewodowego, ograniczenie ruchu samochodowego na niektórych terenach, zakaz lokalizacji zakładów przemysłowych o dużym poziomie emisji zanieczyszczeń do atmosfery;
- ochronę powierzchni ziemi w tym utrzymanie wysokich walorów krajobrazowych terenu, racjonalne wykorzystanie powierzchni terenu, ochronę przed degradacją, i dewastacją, form rzeźby terenu, gleb, szaty roślinnej, ochronę przed zaśmiecaniem i składowaniem odpadów „na dziko”;
- racjonalne wykorzystanie zasobów geologicznych przy zachowaniu walorów krajobrazowych.

Plan Gospodarki Odpadami (PGO) Województwa Podlaskiego na lata 2016 -2022

Kierunkami działań PGO są m.in.: objęcie wszystkich mieszkańców oraz nieruchomości niezamieszkałych systemem zbierania odpadów komunalnych, w tym zbieraniem selektywnym, promowanie kompostowania przydomowego odpadów z pielęgnacji zieleni przydomowej oraz budowa i modernizacja instalacji zagospodarowania odpadów komunalnych, w tym przede wszystkim instalacji do doczyszczania zbieranych selektywnie odpadów oraz części biologicznych instalacji MBP. PGO wskazuje, iż gminy powinny prowadzić gospodarkę odpadami komunalnymi w ramach systemu regionów gospodarki odpadami komunalnymi i w oparciu o RIPOK, a także powinny organizować punkty selektywnego zbierania odpadów.

Gospodarka odpadami w województwie opiera się na czterech regionach gospodarki odpadami (RGO): Centralnym, Południowym, Północnym i Zachodnim. Miasto i gmina Rajgród należą do regionu Północnego - ZUOK w Suwałkach, w ramach którego wydzielono obszar Koszarówka - ZZO Koszarówka. Gminy znajdujące się w wymienionych Obszarach, ze względu na konieczność

zachowania trwałości projektu oraz dla potwierdzenia uzyskania efektu ekologicznego kierują odpady (zgodnie z umowami lub porozumieniami wynikającymi z dofinansowania z POIiŚ) do ZZO Koszarówka i ZUOK w Suwałkach, przez wyznaczony okres trwałości projektu.

Najbliższa instalacja RIPOK w tym regionie znajduje się w Grajewie, jest tu zlokalizowana: mechaniczno-biologiczna przetwórnica zmieszanych odpadów komunalnych, przetwórnica selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów oraz składowisko odpadów. W miejscowości Jaświły znajduje się linia do segregowania odpadów z selektywnej zbiórki. Odpady komunalne zmieszane, odpady z pielęgnacji terenów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczone do składowania mogą być zagospodarowywane tylko i wyłącznie w ramach danego regionu.

Realizacją polityki ochrony środowiska przyrodniczego w gminie Rajgród jest m.in. ochrona przyrody na podstawie *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*. Obszar Planu jest położony w obrębie **Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Rajgrodzkie”**, w obrębie którego obowiązują zasady gospodarowania określone w uchwale Nr XII/91/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Rajgrodzkie”. W rozdziale 9.4. zostały przedstawione zakazy, które obowiązują na tym obszarze. Wg *ustawy o ochronie przyrody* obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Najbliższy obszar Natura 2000 to **Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Biebrzańska” PLB200006**, powołany do życia na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Położony jest on w odległości ok. 2,5 km na południe od obszaru Planu.

Obszar ten obejmuje rozległy fragment Kotliny Biebrzańskiej, od ujścia Sidry po Narew, z dużym udziałem elementów naturalnych: w jednej piątej zabagnienia, w jednej piątej uprawy, w jednej trzeciej łąki i w ponad jednej trzeciej lasy (olsy porzeczkowe i torfowcowe, łęg olszowo-jesionowy, bór bagienny, bory i grądy). Obszar otaczają wysoczyzny morenowe i równiny sandrowe. Jest to największy w Europie Środkowej kompleks dobrze zachowanych torfowisk niskich. Główną rzeką ostoi jest Biebrza, która regularnie wylewając w okresie wiosennym zasila wodą ekosystemy obszaru. Na całym terenie ostoi występują zarośla wierzbowe, w tym wierzby japońskiej i brzozy niskiej.

W ostoi stwierdzono występowanie co najmniej 43 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej: bąk, bączek, bocian czarny, łabędź krzykliwy, trzmielojad, kania czarna, kania ruda, bielik, gadożer, błotniak stawowy, błotniak zbożowy, błotniak łąkowy, orlik krzykliwy, orlik grubodzioby, orzeł przedni, orzełek włochaty, kropiatka, zielonka, derkacz, żuraw, batalion, dubelt, mewa mała, rybitwa rzeczna, rybitwa białoczelna, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, puchacz, sowa błotna, zimorodek, kraska, dzięcioł zielonosiwy, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, dzięcioł białogrzbiety, dzięcioł trójpalczasty, lerka, świergotek polny, wodniczka, muchołówka mała, ortolan, biegus zmienny. W ostoi występuje również cietrzew, niewymieniony w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej.

Ostoja Biebrzańska jest najważniejszą w Polsce i Unii Europejskiej ostoją wodniczki i orlika grubodziobego. Największą liczebność w Polsce i jedną z największych w Unii Europejskiej osiągają także: błotniak stawowy, cietrzew, derkacz, dubelt, uszatka błotna, kropiatka, rybitwa czarna i rybitwa białoskrzydła (przy wysokim poziomie wody). Jest to również bardzo ważna ostoja ptaków drapieżnych (kania ruda, kania czarna, bielik, błotniak zbożowy, gadożer, orzeł przedni i orzełek). Liczebności 19 gatunków mieszczą się w kryteriach wyznaczania ostoi ptaków wprowadzonych przez BirdLife International. Ponadto 25 gatunków zostało zamieszczonych w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt. Do głównych zagrożeń zalicza się zaniechanie użytkowania łąk i pastwisk na terenach podmokłych ale także intensyfikację gospodarki rolnej, wypalanie łąk i ich zarastanie, obniżanie się poziomu wód (melioracje), zanieczyszczenie wód, presja rekreacyjna, kłusownictwo.

Na obszarach Natura 2000 i w ich otoczeniu zgodnie z *ustawą o ochronie przyrody* zabrania się (z zastrzeżeniem art. 34) podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym

w szczególności: pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami, niezależnie od lokalizacji przedsięwzięcia (w obszarze Natura 2000 lub poza nim). Stąd konieczne jest przeanalizowanie wpływu planowanego przedsięwzięcia na położone w tym rejonie obszary Natura 2000.

Obszar opracowania położony jest **poza korytarzami migracyjnymi stanowiącymi powiązania przyrodnicze pomiędzy obszarami węzłowymi**. Najbliższy z korytarzy ekologicznych: uzupełniający KPn-1D Dolina Biebrzy - Puszcza Borecka (Pojezierze Elckie) leży w odległości około 0,85 km na południe.

Problematyka ochrony środowiska w projekcie Planu

W Planie zaadaptowano wyznaczone w dotychczasowym prawie miejscowym tereny: zabudowy i otwarty (nieznacznie zmodyfikowano zasięg tych terenów przy zachowaniu zbliżonych ich udziałów). Zaplanowano również adaptację wskaźników urbanistycznych takich jak minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej i wysokość zabudowy. Realizując wytyczne przedstawionych dokumentów wprowadzono następujące ustalenia mające na celu równoważenie negatywnego wpływu urbanizacji na stan środowiska:

- wskazano, iż cały obszar Planu położony jest w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Rajgrodzkie”, w obrębie którego obowiązują przepisy odrębne z zakresu ochrony przyrody;
- ustalono zakaz lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
- ustalono, iż prowadzona działalność usługowa i obsługi komunikacji, nie może powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, w tym powodować ograniczeń w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów, poza granicami nieruchomości, do której prowadzący działalność posiada tytuł prawny, przy czym zakaz ten nie dotyczy działalności z zakresu łączności publicznej, jeżeli takie przedsięwzięcie jest zgodne z przepisami odrębnymi;
- ustalono zakaz lokalizacji zakładów zaliczanych do zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych;
- w zakresie ochrony wód podziemnych i powierzchniowych:
  - wskazano zasady odprowadzania ścieków do wód i ziemi zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu Prawa wodnego,
  - wskazano obowiązek podczyszczania wód opadowych i roztopowych z zanieczyszczonych szczelnych powierzchni zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu Prawa wodnego,
  - ustalono odprowadzanie wód opadowych i roztopowych na własny teren nieutwardzony, w tym do dołów chłonnych, zbiorników retencyjnych, ogrodów deszczowych lub rowów przepuszczalnych lub w terenie oznaczonym symbolem U-KO z powierzchni szczelnych do otwartych lub zamkniętych systemów kanalizacyjnych odprowadzających te wody do wód powierzchniowych położonych poza obszarem Planu,
  - wskazano wstępne oczyszczanie ścieków przemysłowych z zanieczyszczeń zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków,
  - ustalono docelowe odprowadzanie ścieków bytowych i przemysłowych do gminnej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej poza obszarem Planu, a w razie braku warunków przyłączenia sieci kanalizacji sanitarnej ustalono odprowadzanie ścieków bytowych i przemysłowych do zbiorników bezodpływowych, z których ścieki będą transportowane do oczyszczalni ścieków. Ustalono tymczasowe użytkowanie zbiorników bezodpływowych, do czasu realizacji sieci kanalizacyjnej;
- w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego ustalono zaopatrzenia w ciepło z:
  - indywidualnych źródeł ciepła z zastosowaniem rodzajów instalacji zgodnie z przepisami odrębnymi (*rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe*) oraz paliw niskoemisyjnych typu: gaz ziemny, olej opałowy, energia elektryczna, pelet,

- sieci ciepłowniczej zasilanej z urządzeń ciepłowniczych zlokalizowanych poza obszarem Planu, po ich zrealizowaniu,
- instalacji odnawialnych źródeł energii z uwzględnieniem zakazów lokalizacji instalacji odnawialnych źródeł energii: wolnostojących (tj. niezamontowanych na budynkach) o mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 1000 kW, elektrowni wiatrowych w rozumieniu przepisów odrębnych (tj. dopuszczono mikroinstalacje z tego zakresu), otrzymujących energię z biogazu, biogazu rolniczego oraz biopłynów (w Planie ma zastosowanie art. 15 ust. 4 upizp: *Plan miejscowy przewidujący możliwość lokalizacji budynków umożliwia również lokalizację zamontowanych na budynku instalacji odnawialnych źródeł energii wykorzystujących do wytwarzania energii wyłącznie energię promieniowania słonecznego oraz mikroinstalacji w rozumieniu art. 2 pkt 19 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, również w przypadku innego przeznaczenia terenu niż produkcyjne*);
- w zakresie ochrony przed hałasem nie dopuszczono do lokalizacji funkcji podlegających ochronie przed hałasem w rejonie miasta narażonym na uciążliwości akustyczne związane z funkcjonowaniem drogi wojewódzkiej nr 665;
- w zakresie ochrony powierzchni ziemi ustalono prowadzenie gospodarki odpadami zgodnie z przepisami odrębnymi zapewniającymi ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska;
- w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym nie dopuszczono lokalizacji budynków, w tym na pobyt ludzi, w strefie potencjalnego oddziaływania elektromagnetycznego napowietrznej linii elektroenergetycznej średniego napięcia;
- w zakresie ochrony krajobrazu ustalono w obrębie terenu zabudowy usług lub obsługi komunikacji:
  - maksymalną powierzchnię zabudowy – 40% powierzchni działki budowlanej;
  - maksymalną wysokość budynków 12 m;
  - kąty nachylenia dachów: płaskie lub dwu lub wielospadowe o kącie nachylenia połaci dachowych od 20° do 45°;
  - kolorystykę ścian budynków – naturalne kolory materiałów i okładzin imitujących te materiały, takich jak kamień, drewno, cegła ceramiczna, aluminium, miedź, stal nierdzewna, tynki lub panele elewacyjne w kolorach pastelowych w odcieniach bieli, szarości, żółci, beżu, dopuszcza się stosowanie innych barw tynków i paneli elewacyjnych niż wymienione w lit. b, w tym o kontrastowej kolorystyce, na powierzchni elewacji budynku nie przekraczającej 30% jej powierzchni;
  - pokrycie i kolorystykę pokrycia dachów – blacha w kolorze naturalnym lub grafitowym, dachówka ceramiczna, bitumiczna lub materiał dachówko podobnym w odcieniach: czerwieni, brązu, szarości lub grafitu, dachówka fotowoltaiczna (dachy solarne);
- w zakresie ochrony funkcjonowania przyrodniczego ustalono:
  - zachowanie terenu zieleni naturalnej (teren ZN);
  - zachowanie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej na działkach budowlanych 25% (teren U-KO).

9. ANALIZA PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO I LUDZI, Z UWZGLĘDNIENIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY ELEMENTAMI ŚRODOWISKA I MIĘDZY ODDZIAŁYWANIAMI NA TE ELEMENTY

9.1. Przewidywane skutki wpływu realizacji ustaleń projektu Planu na zasoby poszczególnych elementów środowiska

Sporządzany Plan adaptuje wyznaczone w obowiązującym planie miejscowym tereny: teren zabudowy oraz teren otwarty (zieleni naturalnej) nieznacznie modyfikując ich zasięg, przy zachowaniu podobnych udziałów powierzchni. Przewiduje się, że sumarycznie w obszarze Planu nie dojdzie do zwiększenia intensywności zagospodarowania działek, w stosunku do intensywności zabudowy, która mogłaby być zrealizowana na podstawie obowiązującego prawa miejscowego, jak również nie przewiduje się realizacji wyższej zabudowy.

W związku z powyższym, w wyniku realizacji ustaleń sporządzanego Planu, przewiduje się, biorąc pod uwagę ustalone w obowiązującym planie miejscowym zagospodarowanie (i prognozowane zmiany środowiska związane z realizacją tego zagospodarowania określone w rozdziale 7), brak negatywnego oddziaływania ustaleń sporządzanego Planu na:

- powierzchnię ziemi - ukształtowanie terenu i strukturę gleby (już obecnie ukształtowanie terenu i profil glebowy mogą podlegać zmianom w wyniku realizacji ustaleń obowiązującego prawa miejscowego, a w sporządzanym Planie zaadaptowano rygory określone dla Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Rajgrodzkie”, w tym zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu);
- złoża kopalin, ponieważ na tym terenie ich nie udokumentowano;
- zasoby wodne naturalnych i sztucznych zbiorników wodnych (w obszarze Planu i jego najbliższym sąsiedztwie brak jest naturalnych zbiorników wodnych, w Planie zachowano obszar zasilania urządzenia wodnego – rowu melioracyjnego położonego w obszarze zieleni naturalnej);
- zasoby ilościowe wód podziemnych (w sporządzanym Planie zachowano ogółem podobny, jak w obowiązującym planie miejscowym udział terenów biologicznie czynnych stanowiących obszar zasilania i retencji wód opadowych, stworzono warunki – ustalając minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej oraz wyznaczając teren zieleni naturalnej – dla kształtowania zieleni wysokiej i średniej, która ma zdolność zatrzymywania wód opadowych);
- klimat lokalny (w sporządzanym Planie zachowano podobne, jak w obowiązującym planie miejscowym, wskaźniki urbanistyczne, które oddziałują na klimat lokalny - udział powierzchni biologicznie czynnej, wysokość i intensywność nadziemną zabudowy, kanały przewietrzania w postaci terenów otwartych).

9.2. Przewidywane skutki wpływu realizacji ustaleń projektu Planu na jakość poszczególnych elementów środowiska i zdrowie ludzi

Analizowany dokument wprowadza uregulowania określające lokalizację w obszarze Planu przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko oraz wprowadza zakaz lokalizacji zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii. Na całym obszarze Planu zakazano lokalizowania inwestycji mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. W sporządzanym Planie dopuszczono zatem możliwość realizacji nowych inwestycji, zgodnych z przeznaczeniem terenów, zaliczanych do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko takich jak instalacje do dystrybucji i magazynowania ropy naftowej i produktów naftowych (o łącznej pojemności poniżej 200 000 t; stacje paliw płynnych), hotele zlokalizowane poza terenami mieszkalnymi i przemysłowymi, garaże oraz parkingi samochodowe. Nie powstaną tu natomiast, związane z obsługą pojazdów, stacje demontażu czy miejsca przetwarzania pojazdów zaliczane do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

Ponadto w granicach Planu ustalono zakaz prowadzenia działalności usługowej i obsługi komunikacji kołowej, która może powodować przekroczenie standardów jakości środowiska, w tym powodować ograniczeń w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów, poza granicami nieruchomości, do której prowadzący działalność posiada tytuł prawny (za wyjątkiem inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej, jeżeli taka inwestycja jest zgodna z przepisami odrębnymi). Zatem realizacja planowanych obiektów usługowych i obsługi komunikacji nie może negatywnie oddziaływać na istniejące w otoczeniu tereny zabudowy gdzie na stałe przebywają ludzie. Ww. ustalenie jest zgodne z wytycznymi art. 144 *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska*, według którego eksploatacja wszelkich instalacji nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację posiada tytuł prawny.

Przewidywane zagrożenia wynikające z wprowadzania gazów i pyłów do powietrza oraz emisji hałasu

Ze wstępnych analiz, określających jakiego typu przedsięwzięcia mogą być realizowane na omawianym obszarze wynika, iż nie przewiduje się lokalizacji inwestycji mogących stanowić źródło ponadnormatywnych zanieczyszczeń powietrza i hałasu poza terenem do którego inwestor posiada tytuł prawny. Istotne jest również wykluczenie szeregu funkcji na terenie gdzie może być realizowana

zabudowa usług lub obsługi komunikacji, na które funkcjonowanie tej zabudowy mogłoby niekorzystanie oddziaływać - nie dopuszczono funkcji mieszkaniowej, a także usług zdrowia i pomocy społecznej, edukacji, nauki, kultury i rozrywki, sportu i rekreacji, a także zieleni urządzonej pełniącej funkcje wypoczynkowe. Dodatkowo korzystna jest także lokalizacja terenu usług lub komunikacji kołowej - w krajobrazie otwartym, rolniczym, nie zaś w otoczeniu terenów zabudowy, w obrębie których na stałe mogą przebywać ludzie. Zarówno w obowiązującym Studium, jak i w prawie miejscowym, nieplanowane jest w tym rejonie lokalizowanie takiej zabudowy.

Ponadto należy wskazać, iż w rejonie wyznaczonego terenu usług lub obsługi komunikacji brak jest terenów cennych przyrodniczo, w tym takich które wpływają w sposób istotny pozytywnie na funkcjonowanie lokalnego klimatu i stanu jakości powietrza. Zatem zmiana zagospodarowania planowanego terenu usług lub obsługi komunikacji (zaadaptowanego z dotychczasowego prawa miejscowego) nie spowoduje utraty tego typu zbiorowisk, oddziałujących znacząco pozytywnie na funkcjonowanie klimatyczne miasta.

W wyniku realizacji sporządzanego Planu nie nastąpi zwiększenie emisji zanieczyszczeń do powietrza w skutek zaopatrzenia budynków w ciepło, w stosunku do sytuacji gdyby zostało zrealizowane obowiązujące prawa miejscowego dla przedmiotowego terenu. Przy czym w sporządzanym dokumencie znalazły się korzystne ustalenia, odzwierciedlające politykę określoną w *Programie ochrony powietrza dla strefy podlaskiej*. W obszarze Planu dopuszczono zaopatrzenie w ciepło z indywidualnych instalacji (wymagania dla pieców na paliwa stałe będących w sprzedaży reguluje rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe ustanowione m.in. w celu stosowania takich substancji i rozwiązań technicznych, które minimalizują negatywne oddziaływanie na środowisko tych urządzeń w okresie ich użytkowania i po zużyciu), ponieważ w mieście brak jest zbiorczego systemu zaopatrzenia w ciepło, nie mniej uwzględniono obowiązek zastosowania w systemach grzewczych budynków niskoemisyjnych nośników energii. Nie wykluczono również zaopatrzenia z sieci ciepłej gdyby w przyszłości zaistniały warunki do jej wykonania (mając na uwadze zasady określone w *ustawie Prawo energetyczne*, wg których to, o ile istnieją techniczne i ekonomiczne przesłanki do przyłączenia do sieci ciepłowniczej, to obiekty budowlane powinny być do niej podłączone). Ponadto wskazano na możliwość dywersyfikacji źródeł energii i wykorzystania energii z instalacji odnawialnych źródeł energii: wolnostojących o mocy zainstalowanej elektrycznej do 1000 kW wykorzystujących w procesie przetwarzania energię geotermalną, aerotermalną, promieniowania słonecznego, mikroinstalacji wykorzystujących w procesie przetwarzania energię wiatru oraz (zgodnie z art. 15 ust. 4 upizp) z instalacji zamontowanych na budynkach wykorzystujących do wytwarzania energii energię promieniowania słonecznego oraz inne zasoby, ale wyłącznie w postaci mikroinstalacji. Wprowadzone zapisy wykluczają stosowanie w nowych budynkach najbardziej niekorzystnych dla środowiska paliw stałych i nisko wydajnych pieców, powodujących znaczące zwiększenie emisji niskiej z terenów zabudowy. Dodatkowo zaadaptowanie na terenach dotychczas planowanej zabudowy stosunkowo niskich budynków (maksymalnie do 12 m wysokości) oraz ustalenie wymogu zachowania udziału powierzchni biologicznie czynnej, będzie sprzyjało przewietrzaniu terenów zabudowy i ewentualne wywiewanie zanieczyszczeń z terenów zabudowy, gdzie na stałe przebywają ludzie.

W ten sposób ustalenia Planu realizują wskazania Strategicznego Planu Adaptacji (SPA) dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 w zakresie ustaleń dotyczących: dywersyfikacji źródeł energii, w tym wykorzystania źródeł odnawialnych czy Europejskiego Zielonego Ładu w zakresie ustaleń dotyczących redukcji emisji zanieczyszczeń atmosferycznych i zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych.

W wyniku realizacji ustaleń Planu nie przewiduje się zwiększenia ilości pyłów unoszących się z powierzchni pokrytych materiałami sztucznymi w stosunku do ilości pyłów, które unosiłyby się w przypadku realizacji dotychczasowego prawa miejscowego.

Istotne z punktu widzenia jakości powietrza jest ustalenie w Planie zachowania minimum 25% powierzchni terenu zabudowy jako powierzchni biologicznie czynnej oraz zachowanie terenu otwartego w postaci zieleni naturalnej. Tereny pokryte stale roślinnością będą stanowiły, szczególnie w półroczu letnim (zakładając, że będzie to podstawowo roślinność liściasta), filtr zanieczyszczeń oraz barierę dla ich rozprzestrzeniania, a także rozprzestrzeniania się fal dźwiękowych. W półroczu zimowym podstawową ich funkcją będzie natomiast przewietrzanie (bardzo istotne w sezonie

grzewczym, kiedy do powietrza emitowane są zanieczyszczenia pochodzące z opalania paliwami stałymi budynków). Ponadto zachowanie powierzchni biologicznie czynnej będzie przyczyniać się do obniżenia wysokości temperatur co wpływa na ograniczenie stężenia ozonu w powietrzu. Zatem ww. ustalenie w Planie będzie przyczyniać się do regeneracji powietrza i wywiewania zanieczyszczeń, a tym samym jest odzwierciedleniem założeń wskazanych w dokumentach wyższego rzędu o odpowiednim kształtowaniu zagospodarowania w planach miejscowych w celu kształtowania dobrej jakości powietrza.

Jednym ze źródeł zanieczyszczeń i hałasu jest ruch pojazdów na drogach. W Planie nie przewiduje się zwiększenia intensywności zabudowy, jednak dopuszczono tu również funkcje handlu i gastronomii, które nie były dopuszczone w dotychczasowym prawie miejscowym, a które mogą spowodować zwiększenie ruchu pojazdów zarówno związanych z obsługą tych terenów, jak i klientów. Teren zabudowy został zaplanowany przy drodze wojewódzkiej, zatem zwiększony ruch pojazdów, związany z funkcjonowaniem nowych obiektów usługowych na tym terenie, nie będzie wpływał na podniesienie poziomu hałasu na drogach lokalnych, wzdłuż których usytuowane są tereny zabudowy mieszkaniowej lub innej podlegającej ochronie przed hałasem. Korzystne jest również, iż w projekcie Planu ustalono wykonanie miejsc postojowych dla rowerów. Będzie to sprzyjać poruszaniu się pojazdami bezsilnikowymi (rowerami, hulajnogami itp.), a tym samym ograniczać ruch pojazdów emitujących zanieczyszczenia.

W Planie w prawidłowy sposób uwzględniono ochronę akustyczną nie dopuszczając na terenach zagrożonych występowaniem uciążliwości akustycznych funkcji podlegających ochronie przed hałasem zgodnie z art. 114 *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* (nie dopuszczono zabudowy mieszkaniowej, szpitali i domów opieki społecznej, budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży tj. szkół, przedszkoli, żłobków, klubów dziecięcych, domów kultury itp., terenów rekreacyjno-wypoczynkowych i pod zabudowę mieszkaniowo-usługową).

W związku z realizacją ustaleń sporządzanego Planu nie przewiduje się zwiększenia poziomu hałasu związanego z fazą budowy nowych obiektów w stosunku do przewidywanego stanu wynikającego z realizacji dotychczasowego prawa miejscowego.

Reasumując, w związku z realizacją ustaleń Planu, może nastąpić lokalne, niewielkie podniesienie emisji zanieczyszczeń atmosferycznych i hałasu związanego z ruchem pojazdów silnikowych, jednak emisje te nie powinny przekraczać ustalonych norm. Przewidywana emisja nie spowoduje pogorszenia warunków życia mieszkańców miasta oraz nie będzie oddziaływała na najcenniejsze w tym rejonie obszary przyrodnicze.

Przewidywane zagrożenia wynikające z wytwarzania pola elektromagnetycznego

W Planie zaadaptowano istniejące źródło promieniowania elektromagnetycznego – napowietrzną linię elektroenergetyczną średniego napięcia oraz ustalono, iż nowe linie średniego napięcia mogą być realizowane wyłącznie jako linie podziemne tak, aby zminimalizować ich oddziaływanie na poziom pól elektromagnetycznych w powietrzu na terenach gdzie na stałe przebywają ludzie. W terenie, w którym przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna średniego napięcia wyznaczono strefę jej potencjalnego oddziaływania, w obrębie której zakazano lokalizowania budynków z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi. Zatem przy lokalizacji wszelkich obiektów budowlanych, w tym zabudowy przeznaczonej na pobyt ludzi, zostanie uwzględnione oddziaływanie istniejącej linii elektroenergetycznej zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*.

W sporządzonym dokumencie, zgodnie z obowiązującymi przepisami - *ustawą z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu usług i sieci telekomunikacyjnych* - nie ustanowiono zakazu lokalizowania inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej, w tym urządzeń radiokomunikacyjnych, które również emitują fale elektromagnetyczne. Zgodnie z ww. ustawą istnieje ograniczenie lokalizowania tych inwestycji wyłącznie na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Sytuując powyższe instalacje we wszystkich terenach w miejscach dostępnych dla ludzi należy przestrzegać norm zawartych w *rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku*.

Urządzenia radiokomunikacyjne umieszcza się na znacznych wysokościach (ok. 25-70 m n.p.t.) i na tym poziomie występuje najmocniejsza wiązka promieniowania. W Planie przewiduje się, iż zabudowa przeznaczona na pobyt ludzi, będzie miała maksymalnie do 12 m wysokości,

w związku z tym dodatkowo nie przewiduje się negatywnego oddziaływania opisanych wyżej instalacji na zdrowie ludzi.

Reasumując, należy stwierdzić, iż ustalenia Planu są zgodne z obowiązującymi aktami prawa w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

Przewidywane zagrożenia wynikające z wprowadzania zanieczyszczeń do wód i gleb

W związku z realizacją ustaleń sporządzanego Planu nie przewiduje się zasadniczego wzrostu ilości wytwarzanych ścieków bytowych i technologicznych oraz zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych w stosunku do sytuacji gdyby był realizowany obecnie obowiązujący plan miejscowy. Na etapie sporządzania Planu brak jest dokładnych informacji dotyczących ilości powstających ścieków, jak i ich rodzajów. Z reguły ścieki bytowe stanowią około 95% zużytej wody. W skład ścieków komunalnych wchodzi zanieczyszczenia organiczne, nieorganiczne oraz różnego rodzaju pyły. Do nieorganicznych zanieczyszczeń rozpuszczalnych należą sole mineralne, wpływające na właściwości chemiczne wody, np. kwas siarkowy, który dostaje się na powierzchnię ziemi i do wód w postaci tzw. kwaśnych deszczów czy toksyczne sole metali ciężkich (np. ołowiu, rtęci), które działają zabójczo na organizmy żywe.

Sporządzany Plan stwarza warunki do fitoremediacji części zanieczyszczeń przedostających się do wód i gleb warunkując możliwość zachowania i kształtowania zieleni niskiej i wysokiej w obrębie wymaganej w terenie zabudowy powierzchni biologicznie czynnej oraz w terenie zieleni naturalnej.

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (w szczególności Rozdział 2 – Zasady ochrony wody) określa w sposób szczegółowy reguły dotyczące ochrony wód, w tym w zakresie ograniczania odprowadzania ścieków oraz zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych do wód i do ziemi. Ustalenia analizowanego Planu uszczegóławiają tematykę sposobu odprowadzania ścieków w przedmiotowym obszarze. W Planie ustalono docelowy obowiązek odprowadzania ścieków sanitarnych i przemysłowych poprzez sieć kanalizacji sanitarnej do oczyszczalni ścieków, przy czym wskazano przestrzeganie przepisów *rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 lipca 2006 r. w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych*. Wg tego rozporządzenia dostawca ścieków przemysłowych wprowadzając je do urządzeń kanalizacyjnych zapewnia m.in. ograniczenie lub eliminację substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego zgodnie z określonymi standardami. Biorąc pod uwagę, że obecnie w rejonie obszaru Planu nie ma sieci kanalizacyjnej dopuszczono do czasu realizacji tej sieci odprowadzanie ścieków bytowych i przemysłowych do zbiorników bezodpływowych, z których ścieki będą transportowane do oczyszczalni ścieków. Ścieki odprowadzane do środowiska przez oczyszczalnię ścieków muszą spełnić normy określone przepisami prawa. Gwarantuje to zatem odprowadzanie ścieków oczyszczonych zgodnie z ustalonymi prawem standardami.

Odnośnie odprowadzania zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych w Planie wskazano przestrzeganie zasad określonych w przepisach odrębnych tj. m.in. w *rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych*, w którym ustalono, że wody opadowe i roztopowe ujęte w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacyjne z zanieczyszczonej powierzchni szczelnej (...) miast, powinny być oczyszczone w ilości, jaka powstaje o natężeniu co najmniej 15 l/sek/1ha, zaś z obiektów magazynowania i dystrybucji paliw w ilości jaka powstaje z opadów o częstotliwości występowania jeden raz w roku i czasie trwania 15 minut, lecz w ilości nie mniejszej niż powstająca z opadów o natężeniu 77 l/sek/1ha, w taki sposób, aby w odpływie do odbiornika zawartość substancji zanieczyszczających była nie większa niż 100 mg/l zawiesin ogólnych, a węglowodorów ropopochodnych - nie większa niż 15 mg/l (z uwzględnieniem sytuacji, o których mowa w art. 75a *ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne*). Natomiast wody opadowe i roztopowe pochodzące z powierzchni niewymienionych wyżej, tj. nieutwardzonych, mogą być odprowadzane do wód i ziemi bez oczyszczania.

W ustaleniach Planu znalazły się zapisy, które odzwierciedlają regulacje *rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r., w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie pod cmentarze* dotyczące rygorów obowiązujących w **strefie 150 m od czynnego cmentarza**. W całym obszarze planu ustalono nakaz zaopatrzenia w wodę wszystkich budynków

korzystających z wody do picia i dla potrzeb gospodarczych w oparciu o komunalne urządzenia i sieci zaopatrzenia w wodę oraz w strefie 150 m od cmentarza zakazano lokalizacji studni służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych. Na tym terenie jedynym dopuszczalnym sposobem zaopatrzenia w wodę dla potrzeb bytowych i gospodarczych jest sieć wodociągowa zaopatrywana z gminnych ujęć wód położonych poza ww. strefą od cmentarza.

Opisane wyżej regulacje dotyczące ograniczenia emisji zanieczyszczeń atmosferycznych ze źródeł grzewczych, a także komunikacyjnych (ustalenia wspomagające politykę miasta mającą na celu promocję ruchu rowerów), będą również pozytywnie oddziaływały na zmniejszenie poziomu zanieczyszczenia wód opadowych i roztopowych.

Wskazane ustalenia prawidłowo zabezpieczają środowisko gruntowo-wodne przed przenikaniem ścieków bytowych i przemysłowych oraz ograniczają przenikanie nieczystości spływających z zanieczyszczonych powierzchni utwardzonych - gwarantują odprowadzanie ścieków oczyszczonych zgodnie z ustalonymi standardami. Zapisy Planu ograniczając możliwość kumulowania się zanieczyszczeń w glebie oraz wodach gruntowych i powierzchniowych uwzględniają tym samym wytyczne *Planu gospodarowania wodami dorzecza Wisły* (przyjętego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 listopada 2022 r.), aby chronić, poprawiać i przywracać wszystkie części wód powierzchniowych i podziemnych oraz chronić i poprawiać sztuczne i silnie zmienione wody, a także dążyć do osiągnięcia ich dobrego stanu/potencjału ekologicznego.

Nie przewiduje się również przenikania znaczących ilości zanieczyszczeń do głębiej położonych wód podziemnych, które są ujmowane przez wodociągi gminne położone poza obszarem Planu (w Planie ustalono zaopatrzenie w wodę do celów bytowych podstawowo ze źródeł komunalnych). Wynika to m.in. z ustaleń Planu, które zapobiegają przedostawaniu się zanieczyszczeń do wód. Ponadto omawiany obszar nie znajduje się w strefach ochronnych ujęć wód dla wodociągów miejskich. W związku z tym nie przewiduje się istotnego negatywnego oddziaływania ustaleń Planu na zdrowie ludzi, a także rośliny i zwierzęta pod względem wprowadzania zanieczyszczeń do wód.

Przewidywane zagrożenia wynikające z wytwarzania odpadów

W wyniku realizacji ustaleń Planu nie przewiduje się zasadniczego wzrostu ilości wytwarzanych odpadów w stosunku do sytuacji gdyby był realizowany obecnie obowiązujący plan miejscowy, ponieważ nie zwiększono powierzchni terenów zabudowy i jej intensywności, z czym mogłoby się wiązać zwiększenie generacji odpadów. Przy czym dopuszczenie funkcji usług handlu może spowodować pewien wzrost ilości odpadów. Na obecnym etapie planowania nie ma jednak możliwości prognozowania jakiego typu powstaną tu usługi i w związku z tym jaka będzie produkcja odpadów.

Ponadlokalne oddziaływanie Planu w zakresie gospodarowania odpadami, tak jak w przypadku realizacji obecnego prawa miejscowego, będzie związane z gromadzeniem części odpadów na składowisku, co będzie skutkowało powstawaniem sztucznego wzniesienia (zmianami rzeźby terenu) poza granicami opracowania (oddziaływanie to będzie jednak coraz mniejsze w związku z prowadzeniem polityki państwa, mającej na celu zwiększenie odzysku i unieszkodliwiania odpadów oraz zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowiskach). Sposób gospodarowania odpadami w obszarze Planu ma być zgodny z zasadami obowiązującymi na terenie gminy Rajgród, a więc ze stosownymi uchwałami Rady Miejskiej przyjętymi w celu utrzymania czystości i porządku w gminie oraz Planem gospodarki odpadami, które to dokumenty zostały pozytywnie zaopiniowane przez organy ochrony środowiska i są zgodne z wytycznymi w tym zakresie dokumentów wyższego rzędu.

Podsumowując należy stwierdzić, iż ustalenia Planu prawidłowo regulują gospodarkę odpadami.

Przewidywane zagrożenia wynikające z możliwości wystąpienia poważnych awarii

W Planie, na całym jego obszarze, ustalono zakaz lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii, o których mowa w *ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska*. Biorąc pod uwagę powyższe względy, nie przewiduje się oddziaływania ustaleń Planu w ww. zakresie.

9.3. Przewidywane skutki wpływu ustaleń projektu Planu na różnorodność biologiczną, faunę i florę, w tym rzadkie i chronione gatunki roślin, zwierząt i siedliska przyrodnicze

Analizując wpływ realizacji sporządzanego aktu prawa miejscowego na różnorodność biologiczną wzięto pod uwagę istniejące uwarunkowania, a więc nieduże znaczenie przyrodnicze omawianego obszaru oraz nie powiększenie powierzchni terenów zabudowy w stosunku do obowiązującego prawa miejscowego na tym terenie. Niewielka korekta granic nie wpłynie na funkcjonowanie biologiczne tego terenu. W sporządzanym Planie ustalono zachowanie udziału powierzchni biologicznie czynnej na terenie zabudowy, a także wskazano teren zieleni naturalnej obejmujący zagłębienie bezodpływowe pokryte przez łąki z podrostem drzew. Zachowano najcenniejszy przyrodniczo obszar w obrębie Planu, potencjalnie okresowo zalewany w przypadku wystąpienia powodzi, nie przewidując zmiany jego dotychczasowego pokrycia.

Biorąc pod uwagę, iż w planowanym terenie zabudowy nie zinwentaryzowano gatunków roślin i zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, jak i typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w Dyrektywie Rady 92/43/EWG, a w Planie zaadaptowano z dotychczasowego prawa miejscowego udziały terenów zabudowanych i otwartych oraz wskaźniki zabudowy, przewiduje się, że ustalenia Planu nie będą skutkowały negatywnym oddziaływaniem na ww. gatunki i siedliska. Brak jest również wpływu realizacji ustaleń Planu na korytarze ekologiczne, ponieważ omawiany teren nie znajduje się w ich obrębie, jak również z nimi nie sąsiaduje, a ustalone w Planie zasady ochrony środowiska gwarantują, że realizacja zaplanowanych przedsięwzięć nie przyczyni się do pogorszenia stanu środowiska w otoczeniu.

Omawiając zagadnienia dotyczące ochrony bioróżnorodności należy pamiętać, że nie tylko ustalenia Planu dotyczące zagospodarowania terenu są istotne – ale często nawet ważniejsze są działania dotyczące użytkowania i intensywności pielęgnacji, których w planie miejscowym zapisać nie można. Jako przykład może posłużyć grabienie liści. W planie miejscowym nie można określić intensywności grabienia, ale już na poziomie pielęgnacji zieleni można wprowadzić zasadę pozostawiania na niektórych obszarach opadłych liści (nie wywożenia ich), co pozwoliłoby na rozwój bezkręgowców i polepszyłyby lokalne siedliska np. dla jeży.

9.4. Ocena oddziaływania projektu Planu na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów, a także inne formy ochrony przyrody – Obszar Chronionego Krajobrazu

W rozdziale 8 wskazano, iż obszar Planu jest położony w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Rajgrodzkie”. W niniejszym rozdziale przedstawiono ocenę wpływu realizacji ustaleń Planu na tę formę ochrony przyrody, jak i inne obszary ochrony przyrody położone poza obszarem Planu. Niniejsza ocena została opracowana na podstawie zebranych danych o środowisku oraz po przeanalizowaniu ustaleń Planu (rozdział 8 Prognozy). W Prognozie oceniono wpływ realizacji ustaleń Planu na różne elementy środowiska (ukształtowanie powierzchni terenu, glebę, kopaliny, poziom wód gruntowych, układ hydrograficzny, klimat, faunę i florę) oraz oceniono zagrożenia (ze względu na wprowadzanie pyłów i gazów do powietrza, emitowanie hałasu, emitowanie zanieczyszczeń do wód i gleb, emitowanie pola elektromagnetycznego, wytwarzanie odpadów, wykorzystanie zasobów środowiska i możliwości wystąpienia poważnych awarii), które mogą wystąpić na terenie opracowania i w jego otoczeniu. Oceny te posłużyły również do określenia wpływu realizacji ustaleń Planu na obszary ochrony przyrody.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Rajgrodzkie”

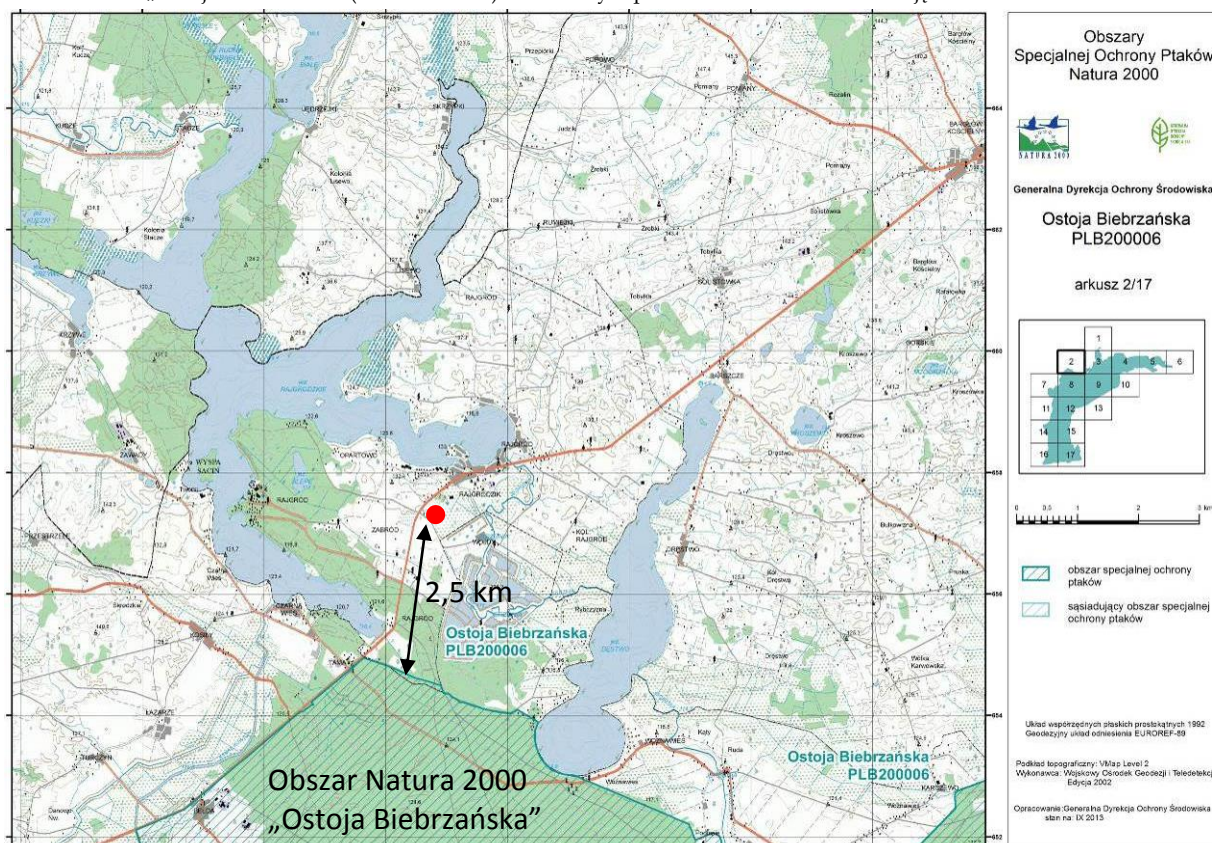
Zestawienie zakazów określonych w uchwale nr XII/91/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Rajgrodzkie” (z późniejszymi zmianami) z ustaleniami Planu miejscowego:

W OChK „Pojezierze Rajgrodzkie” zakazuje się:	Adekwatne ustalenia Planu i komentarz
1. zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką	Ustalenia Planu nie mają bezpośredniego wpływu na zastosowanie niniejszego zakazu. Pośrednio ustalenia Planu, wyznaczając tereny zabudowy, mogą wpłynąć na ograniczenie miejsc bytowania dziko występujących zwierząt. W Planie nie wyznaczono nowych terenów zabudowy w stosunku do tych określonych w obowiązującym prawie miejscowym, zachowano teren rolny bez prawa zabudowy, a na terenach zabudowy nie zaplanowano ograniczenia powierzchni biologicznie czynnej. Ustalenia te stwarzają warunki do utrzymania siedlisk przyrodniczych pokrywających powierzchnię zagwarantowaną w obowiązującym prawie miejscowym.
2. likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych	W obrębie obszaru Planu stworzono warunki do zachowania krzewiastych wierzb występujących we wschodniej części opracowania. W części zachodniej degradacji będą mogły ulec zadrzewienia ruderalne – podrost klonów jesionolistnych i grochodrzewu (w wieku poniżej 10 lat). Należy jednak podkreślić, iż zmiany te mogą zająć również w przypadku realizacji obowiązującego prawa miejscowego.
3. wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu (nie dotyczy części obszaru, na których położone są określone w uchwale złoża skał)	W Planie nie wyznaczono terenu eksploatacji kopalni.
4. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych	W Planie ustalono zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, za wyjątkiem prac dopuszczonych w przepisach odrębnych dla OChK „Pojezierze Rajgrodzkie”.
5. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka	Ustalenia Planu, wskazując na obowiązek przestrzegania rygorów dla OChK „Pojezierze Rajgrodzkie”, nakazują przestrzeganie tego zakazu, zatem celowa zmiana stosunków wodnych powinna być ograniczona. Ponadto, jak wskazano wyżej, w Planie nie przewiduje się lokalizacji nowych terenów zabudowy, poza terenami wyznaczonymi w prawie miejscowym. Zaadaptowano stosunkowo wysoki minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej na działkach budowlanych, jak na tereny usługowe oraz teren rolniczy z zakazem zabudowy, dzięki czemu wody opadowe będą mogły infiltrować w głąb profilu glebowego, a rośliny i gleba (w tym warstwa próchnicza) znajdujące się na tych terenach będą retencjonować te wody. Opisane czynniki powinny zabezpieczyć środowisko przed istotnymi zmianami stosunków wodnych.
6. likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych	W obszarze Planu brak jest naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych, w związku z powyższym jego ustalenia nie przyczynią się do likwidacji tych zbiorników.
7. lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej (przy czym zakaz ten nie dotyczy m.in. terenu w granicach administracyjnych miasta Rajgród).	Obszar Planu położony jest w mieście Rajgród, w obrębie którego nie obowiązuje opisany zakaz, ponadto nie jest położony w pasie o szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych.

Po przeanalizowaniu powyższych ustaleń Planu i rygorów OChK „Pojezierza Rajgrodzkiego”, należy stwierdzić, że realizacja sporządzanego Planu nie wpłynie znacząco negatywnie na chronione w tym rejonie walory przyrodniczo-krajobrazowe.

Obszar Specjalny Ochrony Ptaków Natura 2000 „Ostoja Biebrzańska”

Rys. 7. Schematyczna lokalizacja obszaru opracowania na tle mapy z zaznaczonym Obszarem Specjalnej Ochrony Ptaków „Ostoja Biebrzańska” (niebieski szraf) - czerwonym punktem oznaczono lokalizację obszaru Planu

Źródło danych: strona [www.: http://natura2000.gdos.gov.pl](http://natura2000.gdos.gov.pl)

Obszar Planu jest położony w oddaleniu od obszarów sieci Natura 2000, najbliższy z nich - Obszar Specjalny Ochrony Ptaków (OSO) Natura 2000 „Ostoja Biebrzańska” PLB200006, położony jest w odległości ok. 2,5 km na południe od przedmiotowego obszaru. Teren opracowania przedstawia obecnie krajobraz antropogeniczny - pozbawiony w większości naturalnej roślinności. Jedynie w części wschodniej, w obrębie której planowane jest zachowanie dotychczasowego użytkowania, występują zbiorowiska seminaturalne. Obecny sposób użytkowania i zagospodarowania zachodniej i środkowej części tego terenu nie ma istotnego znaczenia dla występowania i rozmnażania się gatunków będących przedmiotem ochrony w powyższym obszarze Natura 2000. Analizowany teren Planu jest odseparowany od ww. obszaru Natura 2000 obszarami gruntów rolnych i leśnych oraz zabudowań rolniczych. Powiązany jest natomiast funkcjonalnie i przestrzennie z tym Obszarem poprzez układ hydrograficzny - rzekę Legę (Jęgrznę), w której zlewni się znajduje. Lega jest zaś dopływem Elku, którego wody spływają do Biebrzy. Jak wynika jednak z analizy przeprowadzonej w rozdziale 9.2. realizacja ustaleń Planu nie powinna generować istotnych zanieczyszczeń wód (ustalono wprowadzenie wszelkich dostępnych rozwiązań ograniczających możliwość przedostawiania się zanieczyszczeń do wód i gleb oraz stworzono warunki do fitoremediacji części zanieczyszczeń). Ponadto w Planie ustalono również, że dopuszczona działalność usługowa lub obsługi komunikacji kolejowej nie może mieć istotnego negatywnego wpływu na stan środowiska, w tym zanieczyszczeń wód czy zanieczyszczeń atmosferycznych, które mogą tworzyć tło zanieczyszczeń w regionie. W związku z tym ustalenia Planu nie będą miały istotnego negatywnego wpływu na OSO „Ostoja Biebrzańska”.

Realizacja ustaleń Planu nie będzie znacząco pogłębiać istniejących zagrożeń określonych dla przedmiotów ochrony w tym Obszarze, w tym określone w Planie regulacje nie będą powodować

zmian w zakresie zasypywania terenu, melioracji i regulacji koryt rzek w obszarze Natura 2000, jak również powyższe działania będą ograniczone w obszarze Planu, ponieważ w Planie zaadaptowano rygory określone w OChK Pojezierza Rajgrodzkiego, w tym zakaz zmiany stosunków wodnych. Ponadto ustalenia Planu nie będą miały wpływu na realizację w obrębie obszaru Natura 2000 zabudowy, w tym jednorodzinnej i rekreacyjno-letniskowej, a także zabudowy hydrotechnicznej oraz nie będą miały wpływu na inne zmiany w systemie hydrologicznym, na gospodarkę leśną i eksploatację drzewostanów w tym Obszarze oraz wytyczanie uczęszczanych arterii komunikacyjnych. Ponadto przewiduje się, że regulacje zawarte w sporządzanym Planie, w tym ustalenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej na terenie zabudowy oraz regulacje w zakresie gospodarki ściekami spowodują, że nie nastąpi znaczące osuszenie terenów oraz zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych w obszarze Planu, jak i w jego sąsiedztwie (ograniczenie powierzchni terenów rolnych spowoduje zaś zmniejszenie spływu zanieczyszczeń pochodzących z terenów pól uprawnych). Niewątpliwie jednak z obecnością terenów zabudowanych możliwe będzie wkraczanie gatunków obcych geograficznie – inwazyjnych, przy czym już obecnie może mieć to miejsce w przypadku realizacji dotychczasowego prawa miejscowego.

Ze względu więc na odmienny krajobraz terenu opracowania i analizowanego obszaru Natura 2000, realizacja ustaleń Planu (mająca znaczenie adaptacyjne w stosunku do stanu planowanego w obowiązującym akcie prawa miejscowego) nie będzie w sposób istotny wpływać na cele i przedmiot ochrony ww. OSO oraz jego integralność. Nie będzie również wpływać na spójność sieci tych obszarów.

9.5. Przewidywane skutki wpływu ustaleń projektu Planu na krajobraz, zabytki i dobra materialne

Oceniając wpływ ustaleń Planu na krajobraz, zabytki oraz dobra materialne wzięto pod uwagę, iż w obszarze Planu i w jego najbliższym otoczeniu nie występują obiekty wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków, w tym będące w rejestrze zabytków. Ponadto obszar Planu i jego otoczenie nie przedstawiają istotnych walorów krajobrazu kulturowego, wymagających ochrony w planie miejscowym. W Planie zaś nie przewiduje się zasadniczego zwiększenia intensywności zabudowy w tym rejonie, w stosunku do intensywności, która mogłaby zostać zrealizowana na podstawie obowiązującego obecnie prawa miejscowego.

Plan miejscowy zgodnie z obowiązującą aktualnie wersją *ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* nie określa zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane. W zakresie więc kształtowania jakości krajobrazu Plan odnosi się głównie do gabarytów budynków i budowli, a także ich kolorystyki. Aby kształtować krajobraz w Planie ustalono parametry i wskaźniki zabudowy oraz zagospodarowania terenów, ustalono kolorystykę elewacji budynków, kolorystykę oraz materiały, z których mogą być wykonane dachy pochyłe. Ustalenia te zostały zaprezentowane w rozdziale 8 niniejszej Prognozy. Jak wynika z przedstawionego zestawienia planuje się lokalizację budynków niskich, o stonowanej kolorystyce elewacji i tradycyjnej kolorystyce dachów. Obiektami, które będą mogły negatywnie wpływać na percepcję krajobrazu, związanymi z realizacją ustaleń Planu, będą budowle (takie jak np. pylon reklamowy związany z dopuszczoną funkcją zabudowy), których wysokość może wynieść do 18 m. Dla jakości krajobrazu istotne jest również ustalenie udziału powierzchni biologicznie czynnej w terenie zabudowy oraz zachowanie terenu zieleni naturalnej z zakazem zabudowy. Zachowanie w obrębie terenu zabudowy części obszaru pokrytego zielenią, może pozytywnie oddziaływać na odbiór wizualny planowanych terenów zabudowy. Przy czym im bardziej złożona i wielopiętrowa będzie porastająca tę powierzchnię roślinność, tym oddziaływanie ustalenia zachowania powierzchni biologicznie czynnej będzie znaczniejsze. Realizacja wyłącznie niskich muraw w niewielkim stopniu będzie wpływała na harmonizowanie krajobrazu.

9.6. Ocena oddziaływania projektu Planu na ludzi – podsumowanie analiz

Podsumowując analizy zawarte w niniejszej prognozie należy stwierdzić, że:

- teren zabudowy w obszarze Planu jest prawidłowo zabezpieczony przed wystąpieniem naturalnych katastrof związanych z:

- powodzią – w obrębie granic Planu występuje obszar szczególnego zagrożenia powodzią, w obrębie, którego wyznaczono teren zieleni naturalnej. Ustalenia Planu warunkują przestrzeganie przepisów dotyczących ochrony przeciwpowodziowej nie dopuszczając na tym terenie możliwości gromadzenia ścieków, prowadzenia odzysku i unieszkodliwiania odpadów, lokalizowania cmentarzy czy lokalizacji jakichkolwiek przeszkód utrudniających przejście fali powodziowej. Ponadto w tym Obszarze ustalono budowę nowych sieci i urządzeń infrastruktury technicznej jako odpornych na działanie wód wezbrania powodziowego. Jednocześnie ustalenia Planu, wyznaczając teren zabudowy poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, zabezpieczają mienie i zdrowie ludzi przed skutkami ww. naturalnej katastrofy;
- lokalnymi podtopieniami związanymi z wysokim stanem wód gruntowych – teren zabudowy został wyznaczony w rejonie, gdzie nie zdiagnozowano występowania podtopień;
- osuwaniem się mas ziemi – na terenie opracowania nie zidentyfikowano terenów zagrożonych wystąpieniem ruchów masowych ziemi zgodnie z ewidencją takich terenów prowadzoną przez Starostę;
- pożarami - w rejonie obszaru Planu nie występuje łatwopalna zabudowa oraz lasy;
- zachowanie części powierzchni biologicznie czynnej na terenie zabudowy, a także terenu zieleni naturalnej będzie sprzyjało niwelowaniu niekorzystnego oddziaływania na klimat lokalny planowanego antropogenicznego zagospodarowania, zwiększając wilgotność powietrza, umożliwiając przewietrzanie, wpływając na zróżnicowanie dobowych temperatur, a także będzie stwarzało warunki do lokalnej regeneracji powietrza w okresie wegetacyjnym;
- nakaz zaopatrzenia w wodę budynków do celów bytowych z gminnej instalacji wodociągowej gwarantuje zaopatrzenie ludności w wodę dobrej jakości, w tym uwzględnia wymóg zaopatrzenia budynków w wodę z sieci wodociągowej w strefie 150 m od czynnego cmentarza;
- regulacja zasad dotyczących gospodarki ściekami oraz odpadami w Planie, a także planowana likwidacja pól uprawnych, w obrębie których istnieje możliwość stosowania środków ochrony roślin i nawozów, powinna ograniczyć możliwość przedostawania się zanieczyszczeń do gleb i wód, w tym głębiej położonych wód podziemnych, z których czerpią ujęcia gminne, poza obszarem Planu. Zachowanie powierzchni biologicznie czynnej stwarza warunki do lokalnej fitoremediacji zanieczyszczeń;
- ustalenia Planu zapobiegają realizacji na terenie zabudowy urządzeń i obiektów stanowiących źródło ponadnormatywnych zanieczyszczeń powietrza, hałasu i drgań oraz nie planuje się nowych obszarów zabudowy narażonych na takie oddziaływania;
- ustalenia Planu w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym są zgodne z przepisami w tym zakresie;
- na terenie Planu nie przewiduje się lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii, o których mowa w *ustawie z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska*.

Reasumując - nie przewiduje się negatywnego oddziaływania Planu na ludzi na analizowanym terenie i w jego sąsiedztwie.

10. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Analizowany obszar Planu znajduje się w następującej odległości od granic Polski: ok. 60 km od wschodniej granicy kraju, ok. 70 km do północnej granicy, ok. 515 km do południowej granicy i ok. 555 km do zachodniej granicy kraju (podane odległości zostały zmierzone w linii prostej). Z przeprowadzonej w rozdziale 9 niniejszej Prognozy oceny przewidywanych znaczących oddziaływań ustaleń Planu wynika, iż ustalenia sporządzanego dokumentu nie będą generowały tak odległych w przestrzeni skutków. Z tego względu należy uznać, że nie wystąpi możliwość oddziaływania transgranicznego na środowisko, o którym mowa w art. 104 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*.

III. ROZWIĄZANIA ŁAGODZĄCE, ALTERNATYWNE I KOMPENSACYJNE

Realizacja ustaleń analizowanego Planu wywoła umiarkowane zmiany stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego, przy czym nie przewiduje się zasadniczej zmiany tych przekształceń w stosunku, gdyby na omawianym obszarze był realizowany obowiązujący plan miejscowy. Przewidywane przekształcenia stanu i funkcjonowania środowiska będą dotyczyć podstawowo terenów o przeciętnych wartościach dla funkcjonowania przyrodniczego miasta i obszarów ochrony przyrody, a także nie zagrażają zdrowiu i życiu ludzi. Nie przewiduje się, w skutek realizacji sporządzanego dokumentu planistycznego, niedotrzymania rygorów dla **Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Rajgrodzkie”** obejmującego cały obszar Planu. Nie przewiduje się również negatywnego wpływu realizacji ustaleń Planu na funkcjonowanie przyrodnicze występujących w jego otoczeniu obszarów ochrony przyrody – m.in. **Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Ostoja Biebrzańska”**.

W niniejszym opracowaniu nie przedstawia się rozwiązań zapobiegających i ograniczających negatywnemu oddziaływaniu na środowisko, w tym na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000, które należy wprowadzić do ustaleń Planu. Wynika to z faktu, iż sporządzona Prognoza stanowi integralny element Planu miejscowego i w związku z tym większość ewentualnych korekt, mających na celu minimalizację zagrożeń dla środowiska przyrodniczego i kulturowego, było wprowadzane na bieżąco przy współpracy autorów Planu i Prognozy. Biorąc pod uwagę dostępne środki, istniejące uwarunkowania prawne, w tym obowiązujące ustalenia kierunkowe Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Rajgród, ograniczono do minimum niekorzystne skutki realizacji ustaleń Planu na środowisko. W Prognozie stwierdzono więc brak istotnych negatywnych oddziaływań będących rezultatem realizacji ustaleń Planu na środowisko, w tym na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.

Ponieważ zastosowane w Planie rozwiązania, w tym środki łagodzące, nie wywołują lub niwelują istotne negatywne zagrożenie na środowisko, w tym na cele i przedmiot ochrony występujących w otoczeniu obszarów Natura 2000 oraz ich integralność, z tego względu nie proponuje się rozwiązań alternatywnych. Z tego również względu nie proponuje się działań kompensacyjnych.

STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miasta Rajgród (obszar położony przy ulicy Warszawskiej), jako element procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, została opracowana stosownie do zapisów art. 17 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w zakresie zgodnym z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1–2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz wytycznych Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Grajewie. Podstawą odniesienia w Prognozie była obecna sytuacja scharakteryzowana na podstawie: inwentaryzacji terenu, dostępnych dokumentów, w tym z monitoringu środowiska opracowanych przez GIOŚ. Wykorzystano również wytyczne i dane dokumentów wyższego rzędu (międzynarodowe, krajowe i regionalne). W trakcie opracowywania niniejszej Prognozy korzystano także z innych danych znajdujących się na stronach internetowych oraz z dostępnych publikacji i dokumentów.

Planem został objęty obszar położony przy ulicy Warszawskiej – drodze wojewódzkiej nr 665 (dawnej drodze krajowej nr 61) w mieście Rajgród, zajmujący powierzchnię 1,54 ha. Analizowany teren obecnie porośnięty jest podstawowo przez niskie murawy lokalnie zarastające podrostem gatunków drzew inwazyjnych. Obszar opracowania położony jest na wysoczyźnie morenowej falistej, której wierzchnią warstwę stanowią gliny zwałowe. Na terenie opracowania nie występują naturalne zbiorniki wód powierzchniowych, natomiast w części wschodniej znajduje się fragment rowu melioracyjnego stanowiącego urządzenie wodne. Poziom wód gruntowych w części zachodniej i środkowej terenu opracowania jest zadowalający dla standardowego posadowienia budynków. W tej części obszaru Planu nie zinwentaryzowano gatunków roślin, zwierząt i siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie. Część wschodnia obszaru Planu, ze względu na występujące tu okresowo podmokłe siedlisko, jest miejscem bytowania płazów i pospolitych ptaków, podlegających ochronie gatunkowej, związanych z siedliskami wilgotnymi.

Najistotniejsze problemy ochrony środowiska wynikają z położenia obszaru opracowania w krajobrazie przekształconym przez człowieka, są nimi:

- zmiana naturalnego sposobu użytkowania terenu - występowanie niskich muraw, upraw i roślinności inwazyjnej,
- ekstremalne zagrożenie suszą atmosferyczną i silne zagrożenie występowaniem suszy rolniczej (niebezpieczne dla wszystkich roślin) spowodowane długimi okresami bez opadów, oraz występowanie umiarkowanego zagrożenia obniżenia poziomu wód w rzekach i innych zbiornikach wodnych położonych poza obszarem Planu,
- zanieczyszczenie wód rzeki Jegrzni (Legi), która jest odbiornikiem zanieczyszczonych wód deszczowych spływających z terenów rolnych i zabudowy, a także ścieków sanitarnych (w tym oczyszczonych) z terenu miasta i gminy Rajgród,
- występowanie emitorów powierzchniowych zanieczyszczeń powietrza w mieście i gminie Rajgród – są to: niska emisja z pieców budynków mieszkalnych oraz usługowych ogrzewanych indywidualnie węglem, drewnem czy nawet odpadami, a także unoszący pyłu z powierzchni dróg (duża część dróg gminnych posiada nawierzchnię gruntową) i zaoranych pól itp.
- napływ zanieczyszczeń atmosferycznych z innych regionów, który jest podstawową przyczyną przekroczenia norm zawartości ozonu w powietrzu wg kryterium ochrony zdrowia i ochrony roślin,
- występowanie uciążliwości hałasowych wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 665 (najprawdopodobniej jednak bez przekroczenia norm akustycznych w obszarze Planu),
- występowanie obszarów narażonych na promieniowanie elektromagnetyczne w związku z obecnością napowietrznej linii elektroenergetycznej średniego napięcia.

Omawiany obszar ma zredukowane funkcje przyrodnicze:

- hydrologiczne – co prawda jest obszarem zasilania wód gruntowych, ale przeważają na nim procesy spływu, nad procesami retencji;

- klimatyczne – jest obszarem przemieszczania się mas powietrza, ale nie wpływa znacząco na klimat lokalny poprzez obniżenie wysokości temperatur czy regenerując jakość powietrza;
- biologiczne – brak nieprzekształconych zbiorowisk roślinnych powoduje, że różnorodność biologiczna jest tu niewielka, szczególnie w części zachodniej i środkowej, użytkowanie tego obszaru nie stanowi natomiast obecnie istotnej bariery dla przemieszczania się zwierząt (choć niedostateczna ilość dogodnych kryjówek zmniejsza jakość tego obszaru jako drogi migracji dużych i średnich ssaków).

Przedmiotowy teren wraz z jego otoczeniem jest położony w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Rajgrodzkie”. W odległości ok. 2,5 km na południe znajduje się granica Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Ostoja Biebrzańska”.

Nie uchwalenie sporządzanego Planu spowodowałoby, że na omawianym terenie możliwa byłaby realizacja ustaleń obowiązującego na tym obszarze planu miejscowego, co na planowanym w części zachodniej i środkowej terenie zabudowy mogłoby spowodować znaczne przekształcenia stanu i funkcjonowania środowiska.

W analizowanym Planie ustalono następujące tereny funkcjonalne, adaptując w większości wyznaczone w obowiązującym prawie miejscowym tereny zabudowy i otwarte:

U-KO – teren usług lub obsługi komunikacji;

ZN – teren zieleni naturalnej.

W celu ochrony wartości środowiska i kształtowania dobrych warunków życia ludzi, w Planie zostały określone m.in. zasady ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, ochrony stanu sanitarnego powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, gospodarki odpadami stałymi, ochrony przed poważnymi awariami, a także ochrony i kształtowania krajobrazu.

Ustalenia Planu są zgodne z uwarunkowaniami przyrodniczymi gminy określonymi w dokumentach wyższego rzędu, w tym ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Rajgród. W sposób prawidłowy ograniczono źródła emisji zanieczyszczeń wód, gleb oraz powietrza. Ustalenia sporządzanego aktu prawa miejscowego uwzględniają obowiązujące akty prawne dotyczące ochrony środowiska i krajobrazu, co sprzyja zachowaniu odpowiedniej jakości życia ludzi i stwarza warunki dla zachowania funkcjonowania przyrodniczego tego terenu na takim samym poziomie jak obowiązujący plan miejscowy. Realizacja ustaleń Planu warunkuje prowadzenie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami. W sposób prawidłowy ograniczono źródła emisji zanieczyszczeń wód, gleb oraz powietrza, a także uwzględniono w ustaleniach Planu istniejące źródła hałasu i pól elektromagnetycznych. W projekcie Planu nie przewiduje się sytuowania obiektów i urządzeń, których oddziaływanie mogłoby powodować przekroczenie standardów jakości poszczególnych komponentów środowiska czy zdrowia ludzi.

Biorąc pod uwagę przeznaczenie i planowane wskaźniki zabudowy planowane w sporządzanym Planie i obowiązujące w obecnym prawie miejscowym, nie przewiduje się zasadniczych zmian stanu i funkcjonowania środowiska.

Skutki realizacji ustaleń Planu nie zagrażają funkcjonowaniu przyrodniczemu i zmniejszeniu spójności sieci otaczających obszarów Natura 2000, w tym Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków – **Ostoja Biebrzańska**. Nie przewiduje się również wpływu planowanych inwestycji na środowisko poza granicami Planu, a także negatywnego wpływu realizacji ustaleń Planu na zdrowie ludzi.

Plan wprowadza również szereg korzystnych dla środowiska i zdrowia ludzi ustaleń, w tym wymaganych przepisami odrębnymi. Do ustaleń oddziałujących pozytywnie w sposób stały lub długookresowy należy zaliczyć:

- wprowadzenie zasad zagospodarowania, w tym zaadaptowanie z dotychczasowego prawa miejscowego minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej na terenie zabudowy na poziomie 25% powierzchni działki budowlanej oraz zachowanie terenu zieleni naturalnej. Ustalenia te warunkują zachowanie na umiarkowanym poziomie funkcjonowania hydrologicznego (infiltrację wód opadowych do gruntu i ich retencję), klimatycznego (wymiana powietrza i jego regeneracja) i biologicznego (zachowanie części dróg migracji, żerowania i bytowania małych zwierząt),

- wprowadzenie zasad służących ochronie powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniem (dopuszczenie dywersyfikacji źródeł energii, wskazanie stosowania rodzajów paliw ograniczających emisję zanieczyszczeń),
- wprowadzenie zasad służących ochronie przed hałasem (w rejonie występowania potencjalnej uciążliwości akustycznej nie dopuszczenie funkcji terenu podlegających ochronie akustycznej),
- wprowadzenie zasad służących ochronie jakości wód gruntowych i powierzchniowych (m.in. ustalenie docelowego odprowadzania ścieków do oczyszczalni ścieków, zapewnienie warunków do oczyszczania wód przez roślinność),
- wprowadzenie zasad mających na celu tworzenie harmonijnego krajobrazu (takich jak ustalenie wyrównanej, niskiej zabudowy o łagodnej kolorystyce elewacji z tradycyjnymi kolorami dachów).

Podsumowując, w związku z brakiem istotnych negatywnych skutków realizacji ustaleń projektu Planu - negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów - w niniejszym opracowaniu nie przedstawia się rozwiązań łagodzących oddziaływanie na środowisko, które należy wprowadzić w projekcie Planu.

Ponieważ zastosowane w Planie rozwiązania, w tym środki łagodzące, nie wywołują lub niwelują istotne negatywne zagrożenia na środowisko, w tym na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000, z tego względu nie proponuje się rozwiązań alternatywnych oraz kompensujących.

Załącznik nr 1

Oświadczenie autora Prognozy oddziaływania na środowisko o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

Ja niżej podpisana, Małgorzata Hoser, oświadczam, że jako autor Prognozy oddziaływania na środowisko spełniam wymagania określone w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

PRZESTRZEŃ PRACOWNIA PROJEKTOWA S.C.
M. Hoser
ingr inż. arch. kraj. Małgorzata Hoser

Warszawa, dn. 29 luty 2024 r.